

Bestuursrapportage 2015-2

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Samenvatting en leeswijzer	6
1.1 Analyse uitkomst begroting.....	6
1.2 Samenvatting beleidsrealisatie en hoofdstukken	7
1.3 Leeswijzer	10
2 Beleidsrealisatie en financiële wijzigingen	11
2.1 Programma 1: Maatschappelijke participatie	12
2.2 Programma 2: Ondersteuning en Zorg	14
2.3 Programma 3: Werk en Inkomen	18
2.4 Programma 4: Duurzame Stedelijke Vernieuwing	20
2.5 Programma 5: Beheer en Onderhoud	22
2.6 Programma 6: Burger, Bestuur en Veiligheid	27
2.7 Programma 7: Algemene Dekkingsmiddelen.....	31
2.8 Neutrale wijzigingen	34
2.9 Budgetoverheveling.....	36
2.10 Reservemutaties.....	38
2.11 Begrotingswijziging Bestuursrapportage 2015-2	42
3. Realisatie investeringen.....	44
4. Voortgang grote projecten.....	50
5. Risico's	52
6. Bezuinigingen.....	53
7. Voortgang aanbevelingen accountant en rekenkamercommissie (RKC)	54
8. Besluit.....	61
Bijlage 1: Overzicht aanbevelingen openstaande moties, amendementen en toezeggingen	62
Bijlage 2: Lijst van aan- en verkopen onroerend goed gemeente.....	63
Bijlage 3: Begroting en realisatie tot ultimo augustus 2015.....	64
Bijlage 4: Overzicht grote projecten.....	65

Voorwoord

Voor u ligt de Bestuursrapportage 2015-2 van de gemeente Haarlem. Dit is het eerste document uit de planning en control cyclus 2015 dat volgt op de afgelopen juni vastgestelde Kadernota 2015, en geeft inzicht in de verwachte resultaten over het huidige begrotingsjaar.

Bij het opstellen van de Kadernota heeft het college zich met name gericht op een sluitende begroting voor de jaren 2016 en 2017, en is besloten om het nog resterende tekort op 2015 van € 384.000 te betrekken bij het opstellen van Bestuursrapportage 2015-2. Dit, omdat met de kennis van de resultaten over het eerste halfjaar beter kan worden gezien of er noodzaak is voor aanvullende compenserende maatregelen of dat er andere voordelen kunnen worden geraamd. Hierin weegt mee dat ten tijde van de Kadernota de effecten van de meicirculaire van de algemene uitkering (gemeentefonds) nog moesten worden doorgerkend. Deze blijken inmiddels negatiever uit te pakken dan in het voorjaar al werd gevreesd.

De gemeente heeft afgelopen periode te maken gekregen met een aantal flinke tegenvallers die zullen moeten worden opgevangen. Zo was er een zomerstorm waarvan de gevolgen in 2015 € 0,4 miljoen kosten en verspreid over later jaren nog eens € 0,9 miljoen. Ook kreeg de gemeente te maken met een negatief budgettair effect van ruim € 3 miljoen in de meicirculaire. Een ander belangrijk nadeel in 2015 wordt veroorzaakt door een ontwikkeling van de wethouderspensioenen en de voorziening die de gemeente daarvoor verplicht is te treffen (€ 1,1 miljoen).

Daarnaast zien we in de Bestuursrapportage dat gestelde doelen en prestaties voor 2015 grotendeels op schema liggen, met uitzondering van programma 5. Dit komt doordat de voortgang van een aantal grote projecten achterblijft. Hiervoor is per project een gedetailleerde verantwoording beschikbaar. Samengevat komt het erop neer dat er vertragingen optreden door de lengte van participatietrajecten en besluitvorming, en de samenhang met andere lopende trajecten in de stad. Deze vertragingen zorgen ervoor dat de realisatie van een aantal projecten niet nog in 2015 te verwachten valt.

Daarmee ontstaat aan de ene kant een praktisch probleem. Er staan namelijk al werkzaamheden gepland en begroot voor 2016. Omdat er geen dubbele capaciteitsinzet mogelijk is, zal in 2016 opnieuw moeten worden gekeken naar welke projecten eerst, en welke later zullen moeten worden opgepakt. Ook wordt onderzocht wat de oorzaken zijn voor de vertragingen in projecten. Mogelijk heeft de uitkomst van deze analyse gevolgen voor extra inzet van capaciteit. Pas nadat meer inzicht bestaat in de oorzaak en betekenis daarvan, zal een voorstel volgen.

Aan de andere kant zorgt deze onderrealisatie in 2015 ervoor dat het beschikbare budget komt vrij te vallen in het begrotingsresultaat. Daarnaast zijn er in deze Bestuursrapportage voordelen te melden op het gebied van parkeerbatens (€ 500.000), treasury (€ 700.000), begroting veiligheidsregio (€ 500.000) en frictielasten (€ 300.000). Dit leidt ertoe dat het saldo van de begroting na deze Bestuursrapportage uitkomt op € 36.000 negatief. Hierdoor zijn er voor 2015 vooralsnog geen compenserende maatregelen noodzakelijk.

College van burgemeester en wethouders van Haarlem
15 september 2015

1. Samenvatting en leeswijzer

In de bestuursrapportage wordt verantwoording afgelegd over de voortgang van beleidsrealisatie en financiën in het lopende begrotingsjaar. De rapportage geeft een vooruitblik van de te verwachten realisatie over het gehele jaar.

1.1 Analyse uitkomst begroting

In onderstaande tabel melden wij de financiële wijzigingen ten opzichte van de door de raad vastgestelde begroting 2015. In de toelichting bij de programma's (deel 2 van deze rapportage) laten wij de structurele doorwerking van deze wijzigingen zien.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2015
a Stand na wijzigingen 1e Bestuursrapportage 2015	2.376 n
Kadernota 2015: Bestemming rekeningresultaat 2014	-1.300 v
Kadernota 2015: Investeringsplan	-371 v
Kadernota 2015: 3 Clusters gezamenlijk	1.084 n
Kadernota 2015: Opbrengst bezuinigingen 2015	-1.405 v
b Begrotingsuitkomst na vaststellen Kadernota 2015	384 n
c Wijzigingen in deze Bestuursrapportage 2015-2	-348 v
d Begrotingsuitkomst na vaststellen van Bestuursrapportage 2015-2	36 n

Toelichting bij resultaat:

- De begrotingsuitkomst na de 1e Bestuursrapportage 2015 was € 2,3 miljoen negatief.
- In de Kadernota 2015 is het Rekeningresultaat 2014 en de actualisatie van het Investeringsplan verwerkt. Daarnaast zijn er wijzigingen geweest in de 3 clusters en is voor ruim € 1,4 miljoen aan bezuinigingsvoorstellen verwerkt. De begroting 2015 vertoonde daarna nog een tekort van € 384.000.
- De wijzigingen in deze Bestuursrapportage verminderen het tekort met € 348.000.
- Na vaststelling van deze 2^e Bestuursrapportage 2015 is het begrotingstekort € 36.000.

Wijzigingen in deze Bestuursrapportage 2015-2

Het resultaat (€ 348.000 voordelig) van de wijzigingen in deze Bestuursrapportage (onderdeel c) wordt in onderstaand overzicht verklaard aan de hand van de voornaamste verbeteringen en verslechtingen. Het nadelig effect wordt grotendeels verklaard door een negatief budgettair effect van ruim € 3 miljoen in de meicirculaire van het gemeentefonds. Daartegenover staat een nagenoeg even groot voordeel door onderbesteding bij projecten in de openbare ruimte (lagere lasten in 2015). Voor een toelichting op deze posten wordt verwezen naar genoemde programma's in hoofdstuk 2 van deze Bestuursrapportage.

Beleids- veld	Omschrijving	Budgettair effect (bedragen x € 1.000; v (-) is positief; n is nadelig)				
		2015	2016	2017	2018	2019
<u>Verbeteringen</u>						
1.3	Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	-200 v				
3.3	Onderrealisatie regelingen minimabeleid	-250 v				
5.1	Onderbesteding Projecten Openbare ruimte	-3.030 v				
5.2	Parkeerbatan structureel hoger	-532 v	-527 v	-527 v	-527 v	-527 v
6.3	Veiligheidsregio Kennemerland (jaarresultaat 2014 en bijdrage 2015)	-486 v				
7.2	Treasuryresultaat	-708 v				
7.2	Verschuiving frictielasten	-313 v	-1.660 v	-127 v		
	Diverse kleinere verbeteringen	-59 v				
	Subtotaal verbeteringen	-5.578 v	-2.187 v	-654 v	-527 v	-527 v
<u>Verslechtingen Intern:</u>						
5.2 & 7.2	Invulling taakstelling en modernisering parkeren	125 n	480 n			
7.2	Verschuiving frictielasten				819 n	29 n
	Diverse kleinere verslechtingen		542 n	300 n	385 n	314 n
	Subtotaal verslechtingen Intern	125 n	1.022 n	300 n	1.204 n	343 n
<u>Verslechtingen Extern</u>						
5.1	Stormschade 25 juli 2015	420 n	441 n	333 n	100 n	23 n
5.2	Structureel wegvallen vergoeding Rijk 'Mulderfeiten'	251 n	254 n	254 n	254 n	254 n
5.3	Brand Zijlpoort (eigen risico)	300 n				
6.2	Dotatie voorziening wethouderspensioenen ivm lagere rekenrente	1.100 n				
7.2	Meicirculaire 2015 (AU)	3.034 n				
	Subtotaal verslechtingen Extern	5.105 n	695 n	587 n	354 n	277 n
Resultaat 2e Bestuursrapportage 2015		-348 v	-470 v	233 n	1.031 n	93 n

Begrotingswijziging Bestuursrapportage 2015-2

Uit deze Bestuursrapportage vloeit een wijziging van de begroting 2015 voort. Hierin worden alle voorgestelde wijzigingen uit deze rapportage en reeds genomen besluiten van de gemeenteraad op de juiste wijze administratief verwerkt. Deze suppletore begrotingswijziging maakt onderdeel uit van de bestuursrapportage (zie paragraaf 2.11) en zal gelijktijdig met de bestuursrapportage in de raadsvergadering van 1 oktober 2015 worden vastgesteld.

1.2 Samenvatting beleidsrealisatie en hoofdstukken

In hoofdstuk 2 wordt per programma aangegeven wat de geprognosticeerde beleidsrealisatie voor het huidige begrotingsjaar is. Daarnaast geven een aantal hoofdstukken inzicht in de voortgang op specifieke onderwerpen (hoofdstukken 3 tot en met 7). Hier wordt kort samengevat wat de stand van zaken is. Voor gedetailleerde informatie verwijzen we naar de betreffende paragrafen en hoofdstukken.

Voortgang doelen en prestaties: 78% wordt gehaald, programma 5 meeste onderrealisatie

De beleidsmatige rapportage sluit aan bij de doelen en prestaties die in de Programmabegroting 2015-2019 zijn vastgesteld. De stand van zaken voor wat betreft de uitvoering en realisatie van beleid wordt bij elk van de 7 programma's door middel van een "verkeerslicht" (groen, geel, rood) weergegeven. Gele verkeerslichten (realisatie twijfelachtig) en rode verkeerslichten (vermoedelijk geen realisatie) worden toegelicht. Groene verkeerslichten (realisatie verwacht) worden niet toegelicht.

Uit deze Bestuursrapportage blijkt dat 78% van de vastgestelde prestaties gehaald gaan worden. Bij de betreffende programma's wordt per doel en prestatie de voortgang benoemd. Hieronder een beknopte samenvatting per cluster.

Cluster Sociaal

Voor programma 1 geldt dat de realisatie van een aantal prestaties twijfelachtig is, omdat er meer tijd nodig is voor afstemming met externe partijen en uitvoering van plannen. Met name de prestatie om te komen tot preventief advies en om ondersteuning in te zetten ter voorkoming van zwaardere zorg kost meer tijd. Dit is onderdeel van het langere transformatieproces in het sociaal domein.

In programma 2 loopt de beleidsrealisatie voor het beleidsveld Opvang en beschermd wonen achter op de verwachting. Dit wordt met name veroorzaakt door toestroom van nieuwe doelgroepen in de maatschappelijke opvang en de gebrekkige beschikbaarheid van huisvesting voor de doelgroep na uitstroom. Ook neemt het aantal geregistreerde dak- en thuislozen toe. Daarnaast is extra inzet nodig in het faciliteren van het nieuwe Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK); Veilig Thuis. Voor programma 3 is de verwachting dat alle doelen en prestaties worden behaald, met uitzondering van de hoeveelheid directe plaatsingen op de arbeidsmarkt vanuit een uitkering en besteding minimagelden. De plaatsingen blijven op dit moment achter op de streefwaarde, waardoor het niet waarschijnlijk is dat dit in 2015 nog wordt gehaald. De aantrekkende economie heeft nog niet geleid tot een toename van plaatsingsmogelijkheden.

Cluster Fysiek

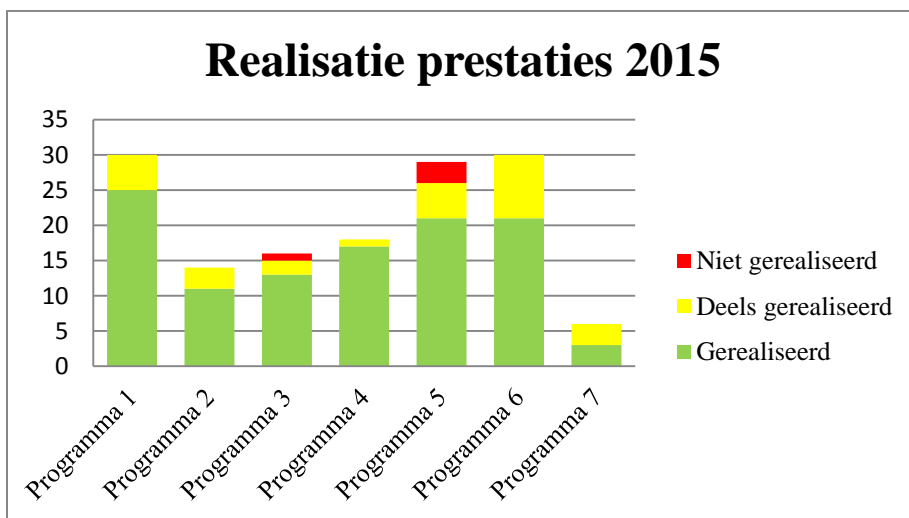
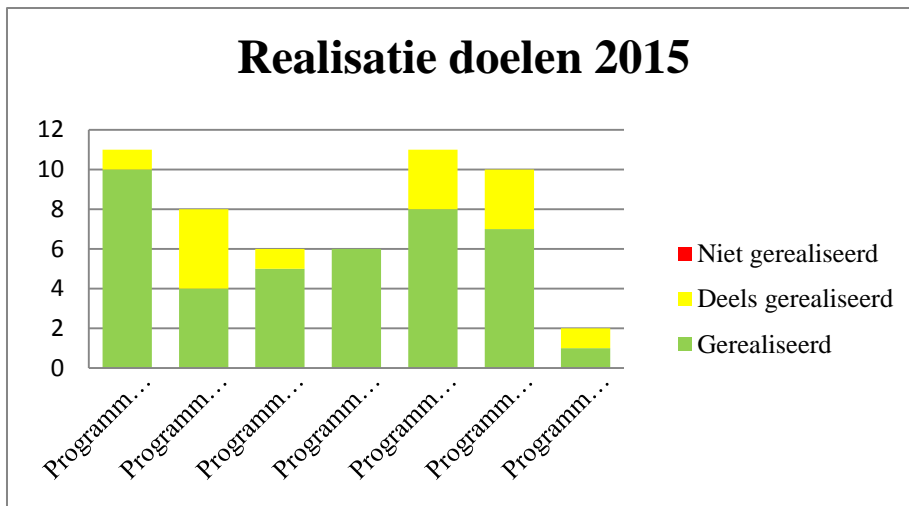
De beleidsrealisatie van duurzame stedelijke vernieuwing (programma 4) ligt op schema en wordt naar verwachting volledig behaald. Bij beheer en onderhoud (programma 5) is dit anders; zo heeft het afspraken maken rondom de fietssnelweg meer tijd gekost waardoor uitvoering in pas 2016 kan plaatsvinden. Niet alle voor 2015 geplande maatregelen voor verbetering van riolering en drainage kunnen dit jaar volledig worden uitgevoerd. Dit heeft te maken met langer durende onderzoeken naar het rioolstelsel en doordat de uitvoering van maatregelen afhankelijk is van de uitkomst van participatie en inspraak. Ook zullen de doelen en prestaties op het gebied van parkeeroverlast en parkeervoorzieningen niet of niet geheel worden behaald. Hiervoor is onlangs het programma Modernisering Parkeren gestart.

Cluster Burger en Bestuur

Voor programma 6 geldt dat er zoals gepland permanent wordt gewerkt aan de gemeentelijke website. Bij het werken in regie heeft de communicatie wel extra aandacht. Het verdere tijdspad van de ambtelijke samenwerking met Zandvoort hangt af van besluitvorming van Zandvoort zelf. Met name bij openbare orde en veiligheid is een aantal prestaties twijfelachtig. Er is moeilijk grip te krijgen op jongeren die overlast veroorzaken, mede omdat zij niet meer in groepen maar in losse verbanden voor overlast zorgen. Ook zijn er nog aandachtspunten bij de nazorg voor ex-gedetineerden, horecagerelateerd geweld en uitgaansoverlast.

Voor programma 7 hangen de prestaties samen met het streven naar een financieel gezonde stad. Dit wordt deels door externe omstandigheden beïnvloed (zoals een tegenvallende meicirculaire), deels worden gedurende het huidige en komende jaar nog stappen gezet om prestaties te realiseren (zoals voor risicomanagement).

Onderstaande grafieken geven achtereenvolgens een overzicht van de realisatieverwachting van de doelen en de prestaties per programma.

Programma 1: Maatschappelijke participatie

Programma 2: Ondersteuning en zorg

Programma 3: Werk en inkomen

Programma 4: Duurzame stedelijke vernieuwing

Programma 5: Beheer en onderhoud

Programma 6: Burger, bestuur en veiligheid

Programma 7: Algemene dekkingsmiddelen

Voortgang investeringen: prognose (56%) blijft achter op streefwaarde (70%)

Volgens de huidige prognose wordt 56 % van het voorgenomen investeringsbedrag in 2015 daadwerkelijk uitgegeven. Dit betekent dat de kans groot is dat de gebruikelijke stelpost onderuitputting 2015 geheel kan worden ingevuld. De realisatie blijft echter achter op de streefwaarde van 70%. De grootste posten die achterblijven in de prognose zijn:

- het rioolprogramma met een verwachte onderbesteding van € 7,1 miljoen
- het SHO-programma met een verwachte onderbesteding van € 4,1 miljoen
- vervanging walmuren met een verwachte onderbesteding van € 2,9 miljoen

In hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op de prognose en voortgang.

Voortgang grote projecten: 66% op schema

In deze Bestuursrapportage is de voortgang van de grote complexe projecten binnen de gemeente Haarlem opgenomen. Van de 60 projecten zijn er 40 die in de huidige prognose binnen vastgestelde krediet en planning blijven. De overige projecten laten op het onderdeel 'tijd' of 'geld' een afwijking

zien. Alleen voor de projecten Bakenessergracht, Leidsevaart / Westergracht en Turfmarkt / Spaarne zijn er afwijkingen in de categorie rood voor tijd of geld.

In de afgelopen jaren hebben bezuinigingen geleid tot een stagnatie in de voorbereiding van werken, wat zich vertaalt naar een minder dan geplande voortgang in 2015. In het algemeen geldt bij groot onderhoudsprojecten dat er, in het kader van participatie en inspraak en het verkrijgen van draagvlak, sprake is van een langere voorbereidingstijd. Ook geldt voor de groot onderhoudsprojecten dat er sprake is van een combinatie met de geplande vervanging van het riool.

In hoofdstuk 4 wordt een samenvattende toelichting gegeven op de voortgang grote projecten. In het totaaloverzicht in bijlage 4 zijn alle projecten opgenomen met een toelichting voor afwijkingen.

Voortgang bezuinigingen: oorspronkelijke bezuinigingen 2015 gerealiseerd

Voor 2015 liggen ingerekende bezuinigingsmaatregelen uit deze raadsperiode op koers en naar de huidige stand van zaken worden deze gerealiseerd. Wel is voor de bezuinigingen die met parkeren te maken hebben bijstelling noodzakelijk. Deze bezuinigingen zijn vanaf 2016 ingerekend. Dit wordt toegelicht in hoofdstuk 5.

Voortgang aanbevelingen RKC/PWC: 17 afgewikkeld, 7 openstaand

Uit de voortgang van de afwikkeling van aanbevelingen, blijkt dat aan alle 5 aanbevelingen vanuit de accountantscontrole 2013 is voldaan. Uit het Rekenkamercommissie rapport over 2013 zijn 4 aanbevelingen afgewikkeld of voldaan. De 3 lopende aanbevelingen betreffen met name de doorontwikkeling van doelen en indicatoren en risicomanagement. Deze worden gedurende 2016 en verder afgewikkeld.

Over 2014 heeft de accountant geen aanbevelingen gedaan. Vanuit het onderzoek van de Rekenkamercommissie is op drie thema's aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen over regie op verbonden partijen zijn allen afgewikkeld. Voor de doorontwikkeling van informatiewaarde is aan een aantal aanbevelingen voldaan en wordt een aantal afgewikkeld in de begroting 2016 en/of 2017. Inzet op de verbetering van de financiële positie wordt naar verwachting eind 2015 afgewikkeld. In hoofdstuk 6 wordt een toelichting gegeven op de voortgang van nog openstaande aanbevelingen.

1.3 Leeswijzer

Voor de herkenbaarheid van de informatie is de indeling van de bestuursrapportage gelijk aan de begroting.

In hoofdstuk 2 wordt per programma gerapporteerd over beleidsrealisatie en de financiële wijzigingen veelal groter dan € 100.000. In de paragrafen 2.8 t/m 2.10 worden neutrale wijzigingen, reservemutaties en budgetoverhevelingen toegelicht. Paragraaf 2.11 bevat de door de raad vast te stellen begrotingswijziging die volgt uit de voorstellen in deze Bestuursrapportage.

Hoofdstuk 3 geeft de realisatie van investeringen weer en in hoofdstuk 4 wordt gerapporteerd over de voortgang van grote projecten. Hoofdstuk 5 beschrijft risico's die nieuw zijn en nog in 2015 een effect hebben. Hoofdstuk 6 gaat in op de realisatie van bezuinigingen. Hoofdstuk 7 geeft de voortgang van de aanbevelingen accountant en de rekenkamercommissie weer.

Tevens is een aantal bijlagen bijgevoegd:

Bijlage 1 geeft een actueel overzicht van het proces moties, amendementen en toezeggingen.

Bijlage 2 bevat een overzicht van aan- en verkopen onroerend goed.

Bijlage 3 bevat een overzicht van de realisatie van uitgaven 2015.

Bijlage 4 bevat een totaaloverzicht van de voortgang grote projecten.

2 Beleidsrealisatie en financiële wijzigingen

In dit hoofdstuk wordt per programma uit de begroting inzicht gegeven in de realisatie van de doelen en prestaties voor 2015 (beleidsrealisatie) en in de financiële wijzigingen die worden voorgesteld.

Doelen en prestaties

Voor het onderdeel beleidsrealisatie wordt weergegeven welke doelen en prestaties in de Programmabegroting 2015-2019 zijn vastgesteld. Per doel en prestatie wordt aangegeven of deze naar onze inschatting wel, gedeeltelijk of niet wordt gerealiseerd in het huidige begrotingsjaar. Dit gebeurt aan de hand van een 'verkeerslicht' kleurenschema. De betekenis van de kleuren is als volgt.

	Naar verwachting wordt of is het doel resp. de prestatie (nagenoeg) volledig gerealiseerd.
	Het is twijfelachtig of het doel resp. de prestatie wordt gerealiseerd: aandacht blijft vereist.
	Naar verwachting wordt het doel resp. de prestatie niet gerealiseerd.

Wanneer een doel of prestatie naar verwachting niet of niet geheel wordt gerealiseerd in 2015, wordt een toelichting gegeven.

Financiële wijzigingen

Het totaal van wijzigingen per programma en in de reserves wordt hieronder weergegeven.

Financieel effect - is voordelig, = is nadelig (bedragen x € 1.000)

Nr. Programma	2015		2016		2017	2018	2019
	Begroting gewijzigd	Voorgeselde wijziging	Begroting bijgesteld	Voorgeselde wijziging	Voorgeselde wijziging	Voorgeselde wijziging	Voorgeselde wijziging
1 Maatschappelijke participatie	58.536	71	58.607	382	382	382	382
2 Ondersteuning en Zorg	113.862	-1.852	112.010	1.859	1.424	1.428	1.428
3 Werk en Inkomen	45.899	-250	45.649	1.700	0	0	0
4 Duurz. Stedelijke Vernieuwing	37.859	-309	37.550	610	559	377	238
5 Beheer en Onderhoud	46.168	-2.926	43.242	1.796	638	545	63
6 Burger, Bestuur en Veiligheid	42.959	-82	42.877	38	-67	-67	-67
7 Algemene Dekkingsmiddelen	-329.886	2.968	-326.918	-4.019	-2.550	-1.524	-1.884
Mutatie reserves	-15.012	2.032	-12.980	-2.836	-153	-111	-67
Totaal	384	-348	36	-470	233	1.031	93

Meer toelichting is als volgt opgenomen bij de betreffende programma's.

De financiële effecten zijn per programma in een tabel samengevat. Deze tabel geeft een verdeling van deze wijzigingen in: wijzigingen met een budgettair effect, budgettair neutrale wijzigingen en overige wijzigingen. Neutrale wijzigingen zijn niet altijd '0' op het betreffende programma, omdat sommige wijzigingen over meerdere programma's een effect hebben (er kan bijvoorbeeld dekking zijn vanuit een ander programma). In paragraaf 2.8 worden de belangrijkste neutrale wijzigingen toegelicht. Over alle programma's tezamen hebben deze neutrale wijzigingen geen budgettair effect op de begroting.

De wijzigingen met een budgettair effect veelal groter dan € 100.000 worden bij de betreffende programma's toegelicht. In de paragrafen 2.8 t/m 2.10 worden neutrale wijzigingen, reservemutaties en budgetoverhevelingen toegelicht. De overige wijzigingen (kleiner dan € 100.000) worden niet afzonderlijk toegelicht. Paragraaf 2.11 bevat de door de raad vast te stellen begrotingswijziging die volgt uit de voorstellen in deze Bestuursrapportage.

2.1 Programma 1: Maatschappelijke participatie

2.1.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Vrijval budget woonservicegebieden	12	-73v				
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	13	-200v				
Totaal neutrale wijzigingen		286n	382n	382n	382n	382n
Totaal overige mutaties		58n				
Totaal van wijzigingen op het programma		71	382	382	382	382

Vrijval budget woonservicegebieden

Het project Woonservicegebieden, onderdeel van de regionale sociale agenda en gestart in 2012 is in 2015 succesvol afgerond. Alle kosten zijn geboekt en verwerkt. Het restant aan gelden op de balans komt ten gunste van de algemene middelen van de gemeente.

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

Een aantal activiteiten die nu worden uitgevoerd binnen Centra Jeugd Gezin kunnen ten laste gebracht worden van het rijksbudget onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Hierdoor ontstaat een incidenteel financieel voordeel van € 200.000.

2.1.2 Beleidsrealisatie

1.1 Onderwijs en sport		
1. Meer ontwikkelkansen jeugd		
a. Versterken voor- en vroegschoolse educatie		
b. Faciliteren brede schoolontwikkeling		
c. Realiseren voldoende goede schoolgebouwen		
d. Stimuleren centrale aanmelding leerlingen		Met de schoolbesturen vindt nog overleg plaats om te onderzoeken of de inschrijving bij het primair onderwijs voor ouders verbeterd kan worden.
2. Alle jongeren hebben een startkwalificatie		
a. Intensiveren aanpak bestrijding VSV		
b. Bevordering door inzet jobcoaches en stageplekken		
3. Haarlemmers sporten of bewegen regelmatig		
a. Inzet combinatiefunctionarissen / buurtsportcoaches		
b. Stimuleren sportverenigingen betrokken bij ontwikkeling sociaal domein		
c. Realiseren voldoende goed onderhouden sportaccommodaties		
d. Stimuleren duurzaamheid sportaccommodaties		De onderzoeken zijn gestart. Het is in deze fase nog onduidelijk of er eind 2015 al een concreet beeld is over de mogelijkheden van verduurzaming.
4. Sportverenigingen blijven vitaal		
a. Versterken sportverenigingen		
b. Faciliteren (top)sportinfrastructuur (onderwijs, advies)		
c. Faciliteren (top)sportevenementen		

1.2 Bevorderen zelfredzaamheid		
1. Versterken sociale netwerken		
a. Faciliteren bewonersactiviteiten		
b. Aanspreken bewoners op wat zij kunnen		
c. Omvormen preventief huisonderzoek		Het opzetten van activerend huisbezoek is gecompliceerder dan ingeschat en is nog niet tot uitvoering gekomen.
d. Faciliteren dagbesteding als collectieve voorziening		
2. Vrijwillige inzet		
a. Faciliteren werven en ondersteunen vrijwilligers		
b. Structureel voortzetten en verder ontwikkelen BUUV		
c. Extra investeren in vrijwillige inzet		Het opstellen plan van aanpak vergt meer tijd en afstemming met externe partijen dan voorzien. De feitelijke uitvoering van de projecten start daarom pas gedurende het jaar.
3. Ondersteuning mantelzorgers		
a. Faciliteren goede ondersteuning		
b. Extra investeren mantelzorgondersteuning		
4. Minder gezondheidsverschillen tussen stadsdelen en groepen		
a. Faciliteren bevorderen gezonde leefstijl		
1.3 Advies en ondersteuning		
1. Ondersteuning kwetsbare Haarlemmers en Haarlemse gezinnen		
a. Zorgen voor Sociaal Wijkteams en CJG-coaches in alle gebieden		
b. Ondersteunen bewoners via methodische aanpak		
2. Preventief advies en ondersteuning		Het daadwerkelijk voorkomen of vertragen van het beroep op zwaardere vormen van zorg kost meer tijd. Deze doelstelling is onderdeel van het langere transformatieproces. We zien met name uitschieters in het beroep op ambulante spoedhulp en de GGZ. Er is druk op de crisisplaatsen vanwege de rijksbezuinigingen op het totale voorzieningenniveau, de toepassing van het woonplaatsbeginsel en bovenregionale druk.
a. Bieden expertise op gebied opvoeden en opgroeien		
b. Faciliteren en organiseren voldoende laagdrempelige toegang tot advies en ondersteuning		
c. Realiseren één gezin, één plan		De focus heeft in de afgelopen periode met name gelegen op de implementatie van de primaire werkprocessen. Hierna komt er aandacht voor de verbinding van de werkprocessen sociaal domein breed.
3. Cliëntondersteuning voor integrale zorg en dienstverlening		
a. Faciliteren onafhankelijke cliëntondersteuning als algemene voorziening		

2.2 Programma 2: Ondersteuning en Zorg

2.2.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal neutrale wijzigingen		-1.662v	1.452n	1.424n	1.428n	1.428n
Totaal overige mutaties		0				
Totaal van wijzigingen op het programma		-1.662	1.452	1.424	1.428	1.428

2.2.2 Beleidsrealisatie

2.1 Maatwerkvoorzieningen		
1. Borgen tevredenheid kwetsbare Haarlemmers om thuis te kunnen blijven wonen en participeren		
a. Organiseren verstrekken materiële en/of immateriële maatwerkvoorzieningen		
2. Meer participatie jeugdigen en hun opvoeders op eigen kracht		De beweging om meer participatie van jeugdigen en hun opvoeders op eigen kracht te realiseren is gestart. Het CJG werkt hieraan volgens de principes van de Wrap Around Care, wijzen nieuwe cliënten op de mogelijkheid een familiegroepsplan op te stellen en organiseren samen met o.a. de welzijnsinstellingen wijktafels. Ook bij gespecialiseerde zorgaanbieders worden de werkprocessen en methodieken hierop aangepast, medewerkers worden getraind en geschoold. Echter, de daadwerkelijke transformatie in de volle breedte van het zorgstelsel heeft langer de tijd nodig.
a. Organiseren specifieke, hooggespecialiseerde of intensieve ondersteuning of zorg voor jeugdigen in natura of persoonsgebonden budget		
2.2 Opvang en beschermd wonen		
1. Zo zelfstandig mogelijk leven voor de OGGZ-doelgroep		De verblijfsduur van de OGGZ-doelgroep lijkt zich na jaren van toename te stabiliseren. Door toestroom van nieuwe doelgroepen (zoals economische daklozen) in de maatschappelijke opvang wordt het echter moeilijker uitstromen te realiseren.
a. Naar doelgroep en zorgbehoefte opvang en begeleiding naar reguliere zorgfaciliteiten		Begeleiding naar reguliere zorg en ondersteuning na uitstroming wordt geboden. Door een andere invulling van de begeleiding en ondersteuning wordt deze ook effectiever. Dit laatste is echter pas recent geïmplementeerd, dus concrete resultaten zijn nog niet zichtbaar. Groot knelpunt is daarnaast de beschikbaarheid van huisvesting om naar uit te stromen en de begeleiding van de doelgroep na uitstroming.
2. Minder dakloosheid en overlast van de OGGZ-doelgroep		Het aantal geregistreerde dak- en thuislozen neemt toe door extramuralisering van de geestelijke gezondheidszorg, en doordat een aantal mensen buiten de (zwarte) OGGZ-doelgroep opvang nodig heeft, bijvoorbeeld uitgedeelde asielzoekers en daklozen door economische oorzaken.
a. Faciliteren adequaat voorzieningenniveau voor opvang, zorg en begeleiding		Een tijdelijke opvangvoorziening is gerealiseerd in Bennebroek. Voorbereidingen worden getroffen om voor het einde van het jaar een structurele voorziening te realiseren in Haarlem Noord.

b. Voorkomen uitval zorg		
c. Voorkomen huisuitzettingen en terugval bij ontslag uit detentie		
3. Minder huiselijk geweld en kindermishandeling		De uitvoering van Veilig Thuis in de regio's Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland is in 2015 bij twee samenwerkende organisaties belegd: Stichting Kontext en de Jeugd- en Gezinsbeschermers. De integratie van werkwijzen en culturen en het werken volgens de nieuwe uitgangspunten is een belangrijk aandachtspunt, maar vergt nog doorontwikkeling.
a. Faciliteren Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK)		Veilig Thuis heeft in de eerste helft van 2015 werkzaamheden moeten oppakken die onvoorzien waren, zoals alle zorgmeldingen van de politie. Deze liepen voorheen via Bureau Jeugdzorg. De verhouding tussen Veilig Thuis en voorliggende voorzieningen is nog onvoldoende uitgekristalliseerd. Er wordt gewerkt aan het verbeteren en integreren van de werkprocessen en aan de implementatie van een uniform registratiesysteem Veilig Thuis. Ten slotte had Veilig Thuis te maken met langdurige wachtlijsten vanuit 2014, die met inzet van extra middelen worden weggewerkt. Veilig Thuis heeft een nauwe verbondenheid met het Multi Disciplinair Centrum Kindermishandeling (MDCK) en het Centrum Seksueel Geweld. Het intensiveren van de samenwerking zal ook nog gerealiseerd moeten worden.
b. Faciliteren vrouwenopvang		
c. Stimuleren inzet Tijdelijk Huisverbod		
4. Beschermd wonen		
a. Organiseren beschermd wonen		
b. Afspraken maken met aanbieders over versterking zelfredzaamheid cliënten		
c. Actief in gesprek gaan met aanbieders om uitstroom te bevorderen		
2.3 Jeugdbescherming en jeugdreclassering		
1. Herstel veiligheid voor jeugdigen door inzet jeugdbescherming		
a. Integrale gezinsaanpak versterken met Beschermingstafel		
2. Veiligheid voor jeugdigen samenleving door inzet jeugdreclassering		
a. Faciliteren inzet jeugdreclassering en beperking noodzaak daartoe door stevige inzet CJG-coaches		

2.2.3 Ontwikkelingen nieuwe taken Sociaal Domein

In deze Bestuursrapportage zijn, op de verwerking van de meicirculaire 2015 na, geen mutaties voor het Sociaal Domein opgenomen. Op dit moment is er nog onvoldoende zicht op de financiële ontwikkelingen (prognoses uitgaven tot het einde van het jaar) om op basis daarvan de verschillende budgetten bij te stellen. Datzelfde geldt ook voor de ontwikkeling van de inkomsten uit eigen bijdragen. Daarnaast zijn er signalen vanuit het Rijk dat er in de septembercirculaire 2015 bijstellingen kunnen plaatsvinden op de macrobudgetten en het verdeelmodel voor beschermd wonen en Jeugd. Dat maakt het bijstellen van de uitgaven complex; immers maatregelen kunnen, voordat deze verwerkt zijn in de Bestuursrapportage 2015-2, alweer achterhaald zijn door een nieuwe financiële bijstelling.

Om te voorkomen dat mutaties in de Bestuursrapportage 2015-2 weer gecorrigeerd moeten worden in Bestuursrapportage 2015-3 (of zelfs de Jaarrekening 2015), is er voor gekozen nu niet te wijzigen. Daarmee wordt zowel administratieve rust als administratieve transparantie gecreëerd. In de 3e Bestuursrapportage zullen we in het kader van rechtmatigheid de werkelijke onder- en overschrijdingen financieel melden, zoveel mogelijk verrekenen en een eventueel saldo afrekenen met

de reserve Sociaal Domein. Daarbij wordt ook de verrekening uit de Kadernota meegenomen voor de overhead (€ 229.000).

Wij vinden het echter wel van belang u mee te nemen in de ontwikkelingen ten aanzien van het Sociaal Domein. In deze paragraaf beschrijven wij daarom de stand van zaken op een aantal onderwerpen.

Verwerking meicirculaire 2015, bijstelling van de baten

De meicirculaire 2015 leidt tot een bijstelling van de Integratie Uitkering Sociaal Domein (zie ook nota *Uitkomst meicirculaire 2015 op hoofdlijnen (2015/239374)*). De baten zijn wel in de Bestuursrapportage 2015-2 bijgesteld, zodat daarmee aan de batenkant de financiële werkelijkheid daadwerkelijk geraamd is¹. Op grond van de meicirculaire 2015 zijn per domein samengevat voor 2015 nu de volgende bedragen beschikbaar:

Bedragen x €1000

INKOMSTEN SOCIAAL DOMEIN		meicirculaire 2014	meicirculaire 2015
Jaarschijf 2015			
Sociaal Domein			
	Wmo 2015	18.100	17.800
	Beschermd wonen	37.100	35.800
	Jeugd	31.500	30.553
	Participatiewet (incl. WSW)	21.700	21.900
Raming Eigen bijdrage		1.500	1.500
TOTAAL BATEN		109.900	107.553

De raming van de Eigen Bijdrage wordt in de Bestuursrapportage 2015-2 ook nog niet bijgesteld. Er is nog geen zicht of de raming van de eigen bijdrage (verwacht € 1.500.000) ook gehaald wordt (voor beschermd wonen en WMO). Inning en verrekening verloopt via het CAK, waarvan wij nog onvoldoende financiële informatie hebben ontvangen om een eventuele bijstelling te onderbouwen.

Ontwikkeling uitgaven 2015 versus begroting

De bijstelling van de diverse budgetten is vanzelfsprekend van invloed op de uitgaven. Idealiter zouden de lasten tegelijkertijd aangepast worden, zodat er een nieuw evenwicht ontstaat. Dat vereist echter veel inzicht in de werkelijke uitgaven én een prognose van uitgaven tot het einde van het jaar. Voor het Sociaal Domein is dat nog niet mogelijk. Het opstellen van een betrouwbare prognose van de werkelijke uitgaven 2015 rond de taken in het kader van de decentralisaties wordt bemoeilijkt door het feit dat we op dit moment niet beschikken over betrouwbare realisatiegegevens en inzicht in verplichtingen tot het einde van het jaar.

Daarom worden nu geen aanpassingen/bijstellingen in de te verwachten uitgaven op het terrein van de decentralisatie opgenomen. Daarnaast zijn we op dit moment nog niet in staat betekenis te geven aan een aantal effecten uit de meicirculaire 2015. Zoals voor de budgetten voor Jeugd en WMO. Deze worden in 2015 neerwaarts bijgesteld omdat cliënten gekozen hebben voor zorg in het kader van de Wet langdurige zorg (Wlz) in plaats van door de gemeente gefinancierde zorg. Of deze verschuiving ook daadwerkelijk tot minder cliënten en minder kosten voor de gemeente leidt in 2015, is nog niet vast te stellen.

Beheersing

Voor alle domeinen wordt maandelijks een managementrapportage gemaakt over de voortgang, ontwikkeling in alle contracten en de financiële positie (besteding van middelen). De rapportages geven inhoudelijk inzicht, echter over de financiële ontwikkeling en uitputting tot het einde van het jaar valt nog weinig te zeggen. Zeker niet in de zin van het voorzien van onderbesteding. Daarmee is de bestaande raming van uitgaven 2015 op dit moment de meest betrouwbare aanname.

¹ In de begroting 2016-2020 wordt de meicirculaire 2015 meerjarig verwerkt.

Het is nog te vroeg om veel inhoudelijke duiding aan de rapportages te geven, laat staan voorspellende waarde (een vergelijkbaar beeld met de WMO Huishoudelijke Hulp in 2007). Desondanks geeft elke volgende maand meer gegevens en informatie die uiteindelijk gebruikt kunnen worden om daadwerkelijk te sturen. Datzelfde geldt voor het signaleren van trends en opstellen van prognoses. De voorspellende waarde is daarmee nog laag, zodat sturing op basis van rapportages nog niet mogelijk is. De waarde en kwaliteit van gegevens neemt gelukkig steeds verder toe, ook onze aanbieders leveren voortgangsrapportages op, die inzicht verschaffen in de stand van zaken. Datzelfde geldt voor de gesprekken die met aanbieders gevoerd worden.

Vanuit VNG/KING en CBS worden ook rapportages aangeboden (gebaseerd op input van de gemeente). Tot op heden is deze informatie niet goed bruikbaar; uniforme aanlevering, verwerking en goede rapportages van KING blijken minder eenvoudig dan gedacht.

Tenslotte hebben we in de diverse contracten budgetplafonds afgesproken en op een aantal onderdelen vereveningsafspraken gemaakt, die bijdragen aan financiële beheersing.

In de brief over de laatste stand van zaken sociaal domein, verzonden aan de raad ten behoeve van de bespreking Kadernota 2015, hebben wij daarover ook al informatie gegeven (Eerste rapportage Sociaal Domein 2015/245573).

Heronderzoek persoonsgebonden budget

Vanaf januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor nieuwe taken, overgekomen uit de AWBZ. De burgers die dit betreft hebben te maken met overgangsrecht. Dit overgangsrecht eindigt voor begeleiding individueel, begeleiding groep en kortdurend verblijf op 31 december 2015. Aan gemeenten de opdracht om voor 31 december 2015 alle burgers die momenteel zorg krijgen op basis van een AWBZ indicatie opnieuw te beschikken (als daar aanleiding voor is), volgens de nu geldende wet- en regelgeving.

Dit betekent dat er in de 2^e helft van het jaar extra inspanning van de lijnafdeling gevraagd wordt op het gebied van heronderzoek. In samenwerking met een externe organisatie is een project gestart om de heronderzoeken te realiseren. Extra druk geeft het verzoek per brief van staatssecretaris Van Rijn van 7 augustus jl. waarin hij gemeenten verzoekt de besluitvorming over de herbeoordeling van cliënten WMO 2015 en de Jeugdwet met een PGB zoveel als mogelijk uiterlijk 1 oktober 2015 zijn beslag te geven. Het is onzeker of Haarlem geheel aan dit verzoek invulling kan geven. Op 4 september 2015 heeft staatssecretaris Van Rijn aangegeven dat gemeenten indien nodig tot 1 mei 2016 mogen herbeoordelen, mits ze het bestaande budget van PGB-cliënten ook tot die tijd handhaven.

2.3 Programma 3: Werk en Inkomen

2.3.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Onderrealisatie regelingen minimabeleid	33	-250v				
Totaal neutrale wijzigingen		397n	400n			
Totaal overige mutaties		0				
Totaal van wijzigingen op het programma		147	400	0	0	0

Onderrealisatie regelingen minimabeleid

Op de lopende regelingen voor minimabeleid wordt in 2015 een onderrealisatie verwacht van € 900.000. Dit wordt - ondanks de verhoogde inspanningen om het bereik te vergroten - vooral veroorzaakt door het achterblijven van de aanvragen voor de bestaande regelingen. Na de besluitvorming voor de zomer in de raad (“Besteding overgebleven minimagelden 2014” 2015/147616) over aanvullende maatregelen voor 2015, verwacht het college een stijging van het aantal aanvragen en toekenningen. Desondanks blijft de prognose dat er voor 2015 een aanzienlijk bedrag resteert. Het college stelt voor om een bedrag van € 250.000 te laten vrijvallen in 2015 (het betreft een deel van wat uit 2014 nog steeds over is).

Begin volgend jaar zal aan de raad de nota minimabeleid worden voorgelegd waarin ook de besteding van de overige minimagelden voor de komende jaren wordt belegd. Vanuit de huidige onderrealisatie wordt daarvoor € 400.000 gereserveerd. Bij de 3^e bestuursrapportage of de jaarrekening (als meer inzicht is in het bestedingsvoorstel) zal gekeken worden hoe deze reservering wordt overgeheveld naar 2016.

Het overige bedrag van de onderrealisatie (€ 250.000) zal worden ingezet om een tegemoetkoming voor de doelgroep te realiseren (voormalig CER-gelden). Dit is mede naar aanleiding van het gesprek met de raad bij de behandeling van de Kadernota 2015 over een vorm van tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. Het college werkt aan een voorstel voor de invulling van een vorm van tegemoetkoming. Mocht hiervoor meer nodig zijn dan de gereserveerde € 250.000, dan zal worden voorgesteld dit te dekken uit de algemene reserve sociaal domein.

2.3.2 Beleidsrealisatie

3.1 Werk		
1. Maximale directe uitstroom naar werk		Met name de directe plaatsing op de arbeidsmarkt blijft achter.
a. Maken afspraken met uitzendbureaus, Paswerk en andere arbeidsbemiddelaars		Directe plaatsing op de arbeidsmarkt vanuit de uitkering blijft op dit moment achter op de streefwaarde (425), waarmee de prestatie vermoedelijk niet wordt gerealiseerd. De huidige prognose is dat er dit jaar 355 plaatsingen gerealiseerd worden. De inspanningen van de gemeente en gecontracteerde partners zijn onverminderd. Desondanks hebben de effecten van de aantrekkende economie vooralsnog niet geleid tot een toename van de plaatsingsmogelijkheden.
b. Bevorderen zelfstandig ondernemerschap		
2. Beschutte werkplek voor mensen met een reeds afgegeven Wsw-indicatie		
a. Bieden beschutte werkplek		

b. Stimuleren om meer buiten de muren van Paswerk te werken		Ondanks het aantrekken van het economisch klimaat blijft de realisatie van het aantal cliënten dat buiten de muren van Paswerk werkt achter bij de streefwaarde.
c. Bieden beschut werk voor aangewezen doelgroep Participatiewet		
3.2 Inkomen		
1. Tijdelijke inkomensondersteuning		
a. Invoeren Raakspoortmodel		
3.3 Minima		
1. Meer duurzame economische en financiële zelfredzaamheid voor Haarlemmers met schulden		
a. Faciliteren schuldenaar bij aanvraagproces en bieden zorg op maat		
b. Voorlichting geven aan risicogroepen		
c. Aanbieden cursus 'Omgaan met geld'		
d. Participeren in ketensamenwerking		
2. Haarlemmers met een minimuminkomen worden zelfredzamer		
a. Bieden regelingen om zelfredzaamheid te bevorderen		
b. Vergroten gebruik minimaregelingen		Ondanks de verhoogde inspanningen om het bereik te vergroten, wordt een onderrealisatie van minimaregelingen verwacht. Dit wordt vooral veroorzaakt door het achterblijven van de aanvragen voor de bestaande regelingen.
c. Aansluiting zoeken Haarlempas bij JSF en JCF		
d. Aanbieden financieel vangnet		
3. Voldoende inkomensondersteuning		
a. Tijdig en rechtmatig verstrekken bijzondere bijstand		
b. Verhogen bereik doelgroep		

2.4 Programma 4: Duurzame Stedelijke Vernieuwing

2.4.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Minder huurinkomsten Egelantier	42	80n				
Totaal neutrale wijzigingen		1.077n	410n	400n	260n	165n
Totaal overige mutaties		0	6n	6n	6n	6n
Totaal van wijzigingen op het programma		1.157	416	406	266	171

Minder huurinkomsten Egelantier

Door de aankondiging van de sluiting van cultureel centrum de Egelantier per 1 januari 2016, later gewijzigd bij de Kadernota 2015 in 1 juli 2016, heeft een aantal huurders de huur al opgezegd. Hierdoor is een afname met € 80.000 van de huurinkomsten in 2015.

2.4.2 Beleidsrealisatie

4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling		
1. Hoogwaardiger stedelijke omgeving		
a. Inzetten op behoud en versterken ruimtelijke kwaliteit		
b. Stimuleren burgers en ondernemers te investeren		
c. Kiezen voor samenhangende aanpak		
2. Meer en beter aanbod woningen		
a. Uitvoeren woningbouwprogramma Woonvisie 2012-2016		
b. Verbeteren doorstroming		
c. Inzetten behoud minimumpercentage sociale huurwoningen		
d. Optimaliseren mogelijkheden om woningzoekenden binnen redelijke termijn betaalbare woning te bieden		
3. Minder CO ₂ -emissie ter verbetering van de leefomgeving		
a. Geven goede voorbeeld met klimaatneutrale gemeentelijke organisatie		
b. Continueren activiteiten gericht op het bereiken klimaatneutrale gemeente in 2030		
c. Uitvoeren taken gericht op verminderen dan wel bestrijden milieuhinder		
4.2 Economie, toerisme en cultuur		
1. Een hoogwaardiger ondernemersklimaat in Haarlem		
a. Inzetten behoud werkgelegenheid voor stad		Het aantal banen in Haarlem is afgenomen. Haarlemmers vinden wel vaak werk buiten de grenzen van Haarlem (Amsterdam, Haarlemmermeer, Den Haag).
b. Participeren in verbinden van onderwijs, arbeidsmarkt en regio		
c. Bijdragen versterking innovatieklimaat voor ondernemers		
2. Meer toeristische bezoekers van buiten Haarlem		

a. Aan Haarlem Marketing opdracht geven voor ontwikkeling en uitvoering van promotiecampagnes		
b. Bevorderen internationaal toerisme		
3. Gevarieerder aanbod cultuur in Haarlem		
a. Behouden basisinfrastructuur door subsidiëren culturele (basis)instellingen		
b. Subsidiëren culturele projecten		
4.3 Grondexploitaties		
1. Strategisch inzetten grondexploitaties		
a. Faciliteren ontwikkelingen waar nodig en mogelijk via grondexploitaties		

2.5 Programma 5: Beheer en Onderhoud

2.5.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Stormschade 25 juli 2015	51	420n	441n	333n	100n	23n
Vrijval middelen door vertraging in onderhoudswerken:						
- Frankrijklaan	51	-400v				
- Amerikaweg	51	-400v				
- Westergracht/Leidsevaart	51	-890v				
- Bernadottelaan verschuiving budget	51	-700v				
- Onderhoudsgelden naar 2016	51	-640v				
Tariefstijging waterschapslasten	51	100n	100n	100n	100n	100n
Invulling taakstelling en modernisering parkeren	52	125n	230n			
Structureel wegvallen vergoeding Rijk 'Mulderfeiten'	52	251n	254n	254n	254n	254n
Incidenteel hogere baten naheffingen	52	-150v				
Vrijval van materieel budget parkeren	52	-80v				
Melding parkeerbaten structureel	52	-532v	-528v	-528v	-528v	-528v
Buurtfietsenstallingen	52	0v	28n	28n	28n	28n
Verlaging opbrengsten Havendienst	53	100n	100n	100n	100n	100n
Verlaging opbrengsten Begraafplaatsen	53	50n	50n	50n	50n	50n
Brand Zijlpoort (eigen risico)	53	300n				
Totaal neutrale wijzigingen		614n	255n	265n	405n	
Totaal overige mutaties		-1.059v	37n	37n	37n	37n
Totaal van wijzigingen op het programma		-2.890	967	638	546	63

Stormschade 25 juli 2015

Op 25 juli jongstleden werd ook Haarlem getroffen door een zware storm. Deze storm heeft veel schade aangericht met name aan bomen, lichtmasten en oevers. Geschat wordt dat de opruim- en herstelwerkzaamheden circa € 1,3 miljoen gaan kosten. In de huidige onderhoudscontracten is schadeherstel van deze omvang niet voorzien. We gaan uit van huidig beleid waarbij het beschadigde areaal vervangen wordt op een zo spoedig mogelijke termijn door nieuw areaal. Het opruimen van de stormschade zal voornamelijk in 2015 plaatsvinden. Ook zal ernaar gestreefd worden om de lichtmasten en de verkeersregelinstallaties voor de winter vervangen te hebben. De herplant van de nieuwe bomen kan pas op z'n vroegst in plantseizoen 2016 en 2017 plaatsvinden. Er zal in 2015 wel een begin gemaakt worden met opruimen van de stobben (boomstronken).

Vrijval middelen door vertraging in onderhoudswerken

Een aantal groot onderhoudswerken wordt om verschillende redenen niet conform planning volledig in 2015 uitgevoerd. Het gaat om de uitvoering van Europawijk Zuid fase 5, 5A en 6, het Kennemerplein, de Westergracht / Leidsevaart, de Frankrijklaan, de Bernadottelaan en de Amerikaweg. De redenen voor de vertraging zijn bezwaren tegen de kap van bomen, onderzoek naar niet gesprongen explosieven, het onderzoeken van verschillende uitvoeringsvarianten vanuit de participatie, langer dan geplande participatie door tegenstrijdige standpunten van verschillende belangengroepen, wijzigingen in ontwerpen na vaststelling door het college en het wachten op besluitvorming over 'werk maken met werk'. Hoewel het veelal gaat om vertragingen van enkele maanden, betekent dit dat een groot deel van de uitvoeringskosten niet meer in boekjaar 2015 vallen. Dit leidt er toe dat € 3 miljoen van het exploitatiebudget voor groot onderhoud niet voor het einde van het jaar kan worden ingezet. Dit bedrag valt in 2015 vrij. In 2015 worden reeds voorbereidingen getroffen voor uitvoering van onderhoudsprojecten in 2016. Indien sterkere concentratie op planning en capaciteit in 2016

onverhoopt tot een realisatie van meer dan 100% leidt, dan zal allereerst voorgesteld worden de algemene reserve aan te spreken.

Tariefstijging waterschapslasten

Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft onlangs in 2015 de tarieven verhoogd, met name het tarief voor verharde openbare ruimtes (met € 157 per hectare). Voor Haarlem betekenen de tariefsverhogingen een nadeel van € 100.000.

Invulling taakstelling en modernisering parkeren

Met het programma Parkeren wordt gewerkt aan maatregelen die invulling geven aan de taakstellingen op het gebied van parkeren. De niet- begrote kosten voor programmamanagement van dit programma parkeren zijn € 125.000 in 2015 en € 230.000 in 2016. Het nadeel dat dit oplevert komt ten laste van de algemene middelen. In 2016 is een taakstelling van € 500.000 opgenomen als beoogde meeropbrengst van de fiscalisering van parkeren, dat per 1 januari 2016 ingevoerd zou moeten zijn. Omdat de planning van het programma Parkeren voorziet in de invoering van maatregelen per 1 juli 2016, is niet te verwachten dat de volledige taakstelling kan worden gehaald. Vanwege de latere invoering zal de taakstelling in 2016 naar verwachting maar half kunnen worden ingevuld, wat een incidenteel nadeel geeft van € 250.000 op programma 7. Dit nadeel komt ten laste van de algemene middelen.

Structureel wegvallen vergoeding Rijk 'Mulderfeiten'

Parkeerovertredingen in het gebied van belanghebbendenparkeren worden door de gemeente geconstateerd, maar geïnd door het Rijk. De vergoeding die de gemeenten voor het schrijven van deze bekeuringen van het Rijk ontvangt, is met het vaststellen van de rijksbegroting eind 2014, per 1 januari 2015 vervallen. Dit betreft een bedrag van structureel € 251.000 per jaar.

Vrijval van materieel budget parkeren

In 2014 zijn middelen overgeheveld in verband met de aanschaf van nieuwe dienstkleding. Door een scherpe aanbesteding van zowel de dienstkleding als de scanauto zijn de kosten lager dan begroot en kan een bedrag van € 80.000 incidenteel vrijvallen.

Incidenteel hogere baten naheffingen

Door een aanpassing in het rooster waarbij parkeerhandhavers meer 'informatiegestuurd' werken, zijn in het eerste half jaar van 2015 minder Mulder parkeerboetes geschreven en meer fiscale parkeerboetes. Hierdoor zijn er incidenteel hogere baten van de naheffingen parkeren (€ 150.000). Na aftrek van de invorderingskosten (€ 27.000 op programma 7) bedraagt de extra opbrengst € 123.000.

Parkeerbaten structureel hoger

Bij de 2e Bestuursrapportage 2014 is de raming voor de parkeerbaten structureel met € 1,3 miljoen nadelig bijgesteld. Bij de Jaarrekening 2014 bleken de parkeerbaten € 400.000 hoger dan de bijgestelde begroting. Op grond van de tariefstijgingen in 2015 en het beeld vanuit de werkelijke baten tot en met juni verwachten we dat de parkeerbaten ook in 2015 en volgende jaren € 500.000 hoger kunnen worden begroot.

Buurtfietsenstallingen

In het coalitieprogramma en de Kadernota 2014 is het stopzetten van het beheer van buurtfietsenstallingen als bezuinigingsmaatregel benoemd. Op basis van een onderzoek naar de kosten en de opbrengsten van deze activiteit blijkt de besparing bij stopzetten lager te zijn dan de beoogde bezuiniging. De besparing van kosten bij het stopzetten van de buurtfietsenstallingen is reeds in de begroting verwerkt, er is geen verdere bezuiniging mogelijk. Het wegvallen van de baten bij het stopzetten van deze functie was nog niet in de begroting verwerkt. Bij deze melding worden de resterende taakstelling (op programma 7) en de begrote baten met ingang van 2016 teruggebracht naar nul. Dit geeft per saldo een nadeel van € 65.000 in 2016, oplopend naar € 137.000 vanaf 2018.

Verlaging opbrengsten Havendienst

De tarieven Havendienst zijn de afgelopen jaren verhoogd om meer kostendekkendheid te realiseren. De gerealiseerde opbrengsten zijn hierdoor gestegen van € 730.000 in 2013 naar € 933.000 in 2014. Uitgaande van de tariefstijging 2015 (1,5%) en de opbrengsten van het 1e half jaar verwachten wij voor 2015 € 958.000 aan opbrengst. Voor 2015 en de daarop volgende jaren is begroot € 1.058.000. Ondanks actieve communicatie aan betrokkenen en uitbreiding van mogelijkheden voor passanten is het in de afgelopen jaren en ook voor 2015 niet mogelijk gebleken de begrote opbrengsten te realiseren waardoor er een structureel nadeel voor de begroting ontstaat van € 100.000.

Verlaging opbrengsten Begraafplaatsen

Conform de Kadernota 2011 zijn de tarieven voor begraafrechten jaarlijks met 1,75 % boven inflatie verhoogd. De gerealiseerde baten dalen echter in de afgelopen jaren (€ 984.000 in 2013 naar € 889.000 in 2014). Ondanks actieve communicatie over de mogelijkheden tot begraven in Haarlem, en uitbreiding van mogelijkheden hebben wij in de afgelopen jaren en ook voor 2015 de begrote opbrengsten niet gerealiseerd en verwachten wij dit ook voor de komende jaren. Hierdoor is een structurele negatieve bijstelling van de baten met € 50.000 noodzakelijk. Binnenkort volgt een nota over mogelijke differentiatie van tarieven voor begraafplaatsen.

Brand Zijlpoort (eigen risico)

In februari 2015 heeft in het pand Zijlpoort brand gewoed. De kosten bedragen ten minste € 500.000 en zijn afgestemd met de verzekeraar. De gemeente heeft een eigen risico van € 300.000 per jaar. Omdat hier sprake is van een calamiteit zijn de kosten niet begroot. Wij gaan uit van een vergoeding van € 200.000 door de verzekeringsmaatschappij. Op dit moment wordt aanvullend onderzoek gedaan naar de dakconstructie. Eventuele financiële consequenties van dat onderzoek zullen worden gemeld in de 3e Bestuursrapportage.

2.5.2 Beleidsrealisatie

5.1 Openbare ruimte en mobiliteit		
1. Verbeterde bereikbaarheid, verkeersveiligheid en mobiliteit		
a. Samen met provincie en andere partners verbeteren openbaar vervoer		
b. Verbeteren verkeersveiligheid van schoolroutes		
c. Realiseren aanpassingen ter bevordering fietsgebruik		In 2015 zijn de afspraken met de buurgemeenten, de provincie en het Rijk over de financiering van de fietssnelweg afgerond en vastgelegd. Daarmee zijn de voorwaarden geschapen voor realisatie van de maatregelen in 2016.
d. Zorgen voor inwerkingstelling van DVM		
2. Onderhoud openbare ruimte		
a. Regie voeren op regulier (dagelijks) onderhoud		
b. Uitvoeren groot onderhoudsprojecten		
c. Het groenbeheer en -onderhoud volgens ecologische principes uitvoeren		Een deel van het areaal wordt volgens ecologische principes beheerd. Op dit moment wordt een aanpassing gemaakt in het Domein Dienstverleningsovereenkomst (DDO) Groen en Spelen voor de omvorming op specifieke locaties en onderwerpen van 'gewoon' beheerd groen naar ecologisch beheerd groen.
3. Verbetering oppervlaktewater-, riolerings- en drainagesystemen		Door langer durende onderzoeken naar het rioolstelsel en doordat de uitvoering van maatregelen afhankelijk is van de uitkomst van participatie en inspraak, worden niet alle voor 2015 geplande maatregelen ook dit jaar volledig uitgevoerd. Dit houdt in dat de uitvoering doorloopt in 2016.
a. Realiseren extra waterberging en nieuwe waterbindingen		

b. Vervangen, vergroten en aanleggen nieuwe riolering		Het onderzoeksprogramma vanuit het verbreed gemeentelijk rioleringsplan is in 2015 van start gegaan met de middelen die hiervoor bij de Kadernota 2015 beschikbaar zijn gesteld. De complexiteit van voorbereiding van bovengrondse infrastructuur (voorbereiding, participatie, inspraak) maakt dat rioolwerken die veelal zijn gekoppeld aan bovengrondse maatregelen later starten. Rioolgemaal Parklaan wordt dit jaar opgestart, waarna realisatie in 2016 volgt.
c. Vervangen en aanleggen nieuwe drainage		De complexiteit van voorbereiding van bovengrondse infrastructuur (voorbereiding, participatie, inspraak) maakt dat rioolwerken die veelal zijn gekoppeld aan bovengrondse maatregelen later starten.
4. Duurzame inzameling huishoudelijk afval en afval op straat		
a. Stimuleren en intensiveren gebruik van aantal containers voor herbruikbare stoffen		
b. Uitreiken extra rolcontainers aan bewoners uit laagbouw		
5.2 Parkeren		
1. Terugdringen parkeeroverlast in woonwijken		Het terugdringen van parkeeroverlast wordt meegenomen in het programma Modernisering Parkeren, dit leidt tot voorbereiding van beleidsvoorstellen in 2016.
a. Invoeren digitalisering parkeren		Dit maakt onderdeel uit van het programma Modernisering Parkeren en zal in samenhang met overige onderdelen uit het programma worden uitgewerkt in 2016.
b. Voorbereiden fiscalisering parkeren		Eventueel invoeren van fiscaliseren wordt meegenomen in het programma Modernisering Parkeren, de verwachting is dat dit een langere voorbereiding kent.
2. Parkeervoorzieningen overzichtelijk, klantvriendelijk en kosteneffectief aanbieden		Het aantal parkeerders neemt toe. In het programma Modernisering Parkeren werkt Haarlem aan een verdere verbetering van de overzichtelijkheid, klantvriendelijkheid en kosteneffectiviteit van het parkeren. In 2015 werken we niet aan de benoemde prestaties betaald parkeren op zondag en tariefdifferentiatie in garages, maar wel aan betalen per minuut in parkeergarages en het verbeteren van de vindbaarheid van de minder gebruikte parkeergarages.
a. Invoeren betaald straatparkeren op zondag in de binnenstad		Dit onderdeel wordt meegenomen in het Programma Modernisering parkeren en zal in de loop van 2016 tot besluitvorming leiden. Voor de invoering is vervanging van de huidige parkeerapparatuur nodig. Tevens is in de Parkeervisie de voorwaarde gesteld dat eerst een privébezoekregeling voor de binnenstad wordt ingesteld. Hiervoor is participatie met de betreffende wijkraden / bewoners vereist.
b. Differentiëren garagetarieven		Er wordt in 2015 geen tariefdifferentiatie in garages ingevoerd. Wel wordt een pilot gestart voor betalen per minuut in 2015. Evaluatie daarvan kan leiden tot uitrol van betalen per minuut in alle garages in Haarlem in 2016.
3. Vergroten tevredenheid over fietsparkeren		
a. Zorgen voor meer ruimte voor ordelijk fietsparkeren		
b. Realiseren fietsgevel op Kennemerplein		
c. Verminderen van overlast geparkeerde fietsen		
d. Ruimte bieden aan initiatieven tot beperking van overlast gestalde fietsen		
5.3 Overige beheertaken		
1. Behoud positief oordeel varende bezoekers		
a. Onderhouden voorziening voor de beroepsvaart in en aan het Spaarne		
b. Onderhouden gemeentelijke vaste afmeervoorzieningen voor pleziervaart		

c. Zorgen voor verdere uitrol digitalisering doorvaartgelden		
2. Intensivering duurzaamheidseducatie		
a. Betrekken meer scholen bij uitvoering van het jaarprogramma NME		
b. Inzetten gelden SAV voor communicatie ter terugdringing zwerfafval		
3. Beheer en verhuur gemeentelijk vastgoed		
a. Uitvoering geven aan verkoop niet-strategisch vastgoed		
b. Vaststellen maatschappelijk aanvaardbare en op uniforme wijze vastgestelde prijs voor maatschappelijk vastgoed		
4. Opvang zwerfdieren		
a. Invullen wettelijke taak voor zwerfdierenopvang		
b. Op diervriendelijke manier beheren ganzenpopulaties		

2.6 Programma 6: Burger, Bestuur en Veiligheid

2.6.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Bijstelling raming baten en afdrachten Rijksleges burgeraangelegenheden (2015)	61	-100v				
Bijstelling raming baten precario burgeraangelegenheden (2015)	61	-179v				
Dotatie voorziening wethouderspensionen	62	1.100n				
Vergroten veiligheid in Schalkwijk	63	-100v				
Bijstelling inkomstenraming dwangsommen	63	80n	80n	80n	80n	80n
Jaarverslag 2014 en ontwerpprogrammabegroting 2016 Veiligheidsregio Kennemerland	63	-486v				
Totaal neutrale wijzigingen		-202v	-153v	-153v	-153v	-153v
Totaal overige mutaties		-90v	6n	6n	6n	6n
Totaal van wijzigingen op het programma		23	-67	-67	-67	-67

Bijstelling raming baten en afdrachten Rijksleges burgeraangelegenheden

Gedurende het 1e en 2e kwartaal van 2015 zijn er meer producten burgerzaken verstrekt. Hierdoor zijn de leges naar verwachting € 261.000 hoger. De afdracht voor rijksleges stijgt met € 161.000. Per saldo is het voordeel € 100.000.

Bijstelling raming baten precario burgeraangelegenheden

Er is onderzoek gedaan naar de afdracht en inning van precario voor het innemen van openbare grond over de periode 2012, 2013 en 2014 (zie rapportage commissie bestuur 2015/226165). Op basis van de resultaten van dit onderzoek zijn naheffingen opgelegd die voor 2015 resulteren in een extra opbrengst van € 179.000.

Dotatie voorziening Wethouderspensionen i.v.m. lagere rekenrente

Vorig jaar is de voorziening Wethouderspensionen aangevuld om te zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om de (toekomstige) pensioenen van (voormalig) wethouders die met pensioen gaan te kunnen betalen. Om tussentijds reeds zicht te hebben op de benodigde omvang van de voorziening en de hiertoe noodzakelijke dotatie is een tussentijds overzicht opgevraagd van Pro Ambt, de organisatie die voor ons de pensioenberekeningen maakt en verzekeringen beheert. Uit dit ontvangen overzicht blijkt dat ook in 2015 een extra dotatie aan deze voorziening noodzakelijk is. Op grond van de huidige bekende gegevens is een extra bedrag van € 1,3 miljoen nodig om aan onze pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. Het grootste deel wordt veroorzaakt door een lager rentepercentage voor pensioenoverdrachten (2,156% in 2015 ten opzichte van 2,8% in 2014). Bovenstaande betekent overigens niet dat het gehele bedrag aanvullend aan de voorziening gedoteerd moet worden. Een deel van de benodigde kapitaal aangroei 2015 is extern verzekerd en zal daarmee afgedekt zijn. Omdat tussentijdse gegevens over de aangroei van het kapitaal 2015 bij externe pensioenverzekeraars niet bekend zijn, wordt dat deel voorlopig ingeschat op € 0,2 miljoen. In 2015 wordt daarom nu een extra dotatie geraamd van € 1,1 miljoen (€ 1,3 miljoen – € 0,2 miljoen). Bij de jaarrekening 2015 wordt deze voorziening opnieuw geactualiseerd. Eventuele verschillen worden verwerkt in het jaarrekeningresultaat.

Vergroten veiligheid in Schalkwijk

Tijdens de behandeling van de Kadernota 2015 is de motie ‘Veiligheid Schalkwijk’ aangenomen. De € 200.000 die vrijvalt door de sluiting van brandweerpost Oost zal worden besteed aan het vergroten van veiligheid in Schalkwijk (2015/237169). Aangezien de uitvoering pas in het najaar zal plaatsvinden zal in 2015 niet het gehele bedrag besteed worden. Hierdoor zal er in 2015 € 100.000 vrijvallen. Vanaf 2016 zal wel het volledige bedrag aan de veiligheid van Schalkwijk worden besteed.

Bijstelling inkomstenraming dwangsommen

Burgers en ondernemers die niet tijdig aan hun verplichtingen voldoen kan een dwangsom worden opgelegd om naleving af te dwingen. In de praktijk blijkt dat de naleving dusdanig goed is, dat de inkomstenraming voor dwangsommen moet worden verlaagd.

Jaarverslag 2014 en ontwerpprogrammabegroting 2016 Veiligheidsregio Kennemerland

De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) heeft het concept jaarverslag 2014 en de ontwerpprogrammabegroting 2016 aan de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd (2015/197863). De VRK heeft in het boekjaar 2014 per saldo een positief rekeningresultaat geboekt van € 1.910.000. Na bestemming van het resultaat resteert een positief saldo van € 1.277.000 dat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Voor Haarlem leidt dit tot een teruggave van € 377.000. De voorstellen uit de ontwerpprogrammabegroting 2016 werken ook door in de begroting 2015. De bezuinigingen uit de begroting 2016 die al in 2015 ingaan, betekenen een verlaging van de gemeentelijke bijdrage in 2015 van € 109.000.

2.6.2 Beleidsrealisatie

6.1 Dienstverlening		
1. Efficiënte publieke dienstverlening		
a. Inzetten op verbetering, uitbreiding en stimuleren gebruik digitale dienstverlening		
b. Halen in kwaliteitshandvest vastgestelde servicenormen		
2. Verdere modernisering basis- en kernregistraties		
a. Afronden implementatie BGT		
b. Aansluiten op BRP		
c. Implementeren nieuwe mechanismen voor inwinnen, verwerken en beschikbaar hebben gegevens		
6.2 Gemeentelijk bestuur		
1. Effectieve communicatie		Bij het werken in regie behoeft de communicatie extra aandacht.
a. Gemeentewebsite optimaliseren		De gemeentelijke website wordt permanent geoptimaliseerd. De basis staat: een compacte toptakenwebsite. Op basis van permanente monitoring van het gebruik van de site (naar inhoud, vindbaarheid en gebruiksgemak) en onder invloed van voortschrijdende technologische ontwikkeling wordt jaarlijks een verbeteragenda opgesteld. Zo wordt in 2015 gewerkt aan het toevoegen van geo-informatie aan meldingen openbare ruimte, wordt de mogelijkheid tot digitaal afrekenen verruimd en wordt gewerkt aan de invoering van een digitale huwelijksplanner.
b. Ontwikkelen sociale media en webcare monitoring		
c. Bezinnen op gemeentelijke communicatiekanalen		In november is het kwantitatieve en kwalitatieve onderzoek naar de communicatiemiddelen afgerond: mede met die uitkomsten wordt de koers bepaald.
2. Samenwerking met andere overheden voortzetten		
a. Uitvoeren samenwerking op die onderdelen van de programmabegroting waar samenwerking gunstig is		

3. Ambtelijke samenwerking		Zandvoort heeft nog geen besluit genomen over het tijdspad van de verdere samenwerking.
a. Uitvoeren besluiten omtrent ambtelijke uitvoering taken voor gemeente Zandvoort op het gebied van SZW/Wmo		
b. Uitwerken mogelijkheden verdere overdracht taken gemeente Zandvoort		Zandvoort heeft nog geen besluit genomen over het verdere tijdspad van de samenwerking
4. Meer aandacht voor Europa		
a. Besteden meer aandacht aan Europa		
b. Voortzetten jumelages		
6.3 Openbare orde en veiligheid		
1. Minder overlast jeugd		Het aantal problematische jeugdgroepen in Haarlem is twee. Er wordt niet meer gesproken over een criminele jeugdgroep in Schalkwijk. Het gaat daarentegen om een 'zwerm' overlastgevende en/of criminele jongeren. Op de zwerm overlastgevende en criminele jeugd in Schalkwijk is moeilijk vat te krijgen.
a. Aanpakken hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen		De samenwerking tussen gemeente, het samenwerkingsverband Jeugd en andere partners verloopt goed. Er wordt daar ingezet waar nodig. De politiemeldingen van overlast jeugd zijn in de eerste 6 maanden van 2015 (662) afgenomen ten opzichte van de eerste 6 maanden van 2014 (709). De gemeentelijke meldingen van jeugdoverlast zijn in de eerste 6 maanden van 2015 (140) toegenomen ten opzichte van de eerste 6 maanden van 2014 (125). Op de zwerm overlastgevende en criminele jeugd in Schalkwijk is moeilijk vat te krijgen.
b. Regisseren aanpak van de criminele jeugdgroep		De aanpak op de jeugd in Schalkwijk wordt versterkt en herijkt, aangezien de resultaten van het beleid tot op heden onvoldoende zijn gebleken. Dit is nodig om de complexe problematiek de baas te kunnen en om in de toekomst meer resultaat te boeken. Er is aldus geen sprake meer van een criminele jeugdgroep in Schalkwijk, maar van 'een zwerm' overlastgevende en criminele jongeren. Op 'de zwerm' overlastgevende en criminele jeugd in Schalkwijk is moeilijk vat op te krijgen. De inwoners van Schalkwijk voelen zich (nog steeds) ten opzichte van de rest van Haarlem minder veilig in hun eigen wijk.
c. Fysieke en andere maatregelen op overlastlocaties		
d. Regisseren inzet Halt		
e. Specifiek handhaven alcoholgerelateerde overlast door jeugdigen		
2. Afname aantal High Impact Crimes		
a. Regisseren persoonsgerichte aanpak op (potentiële) plegers HIC		
b. Coördineren preventie aanpak woninginbraken		

c. Zorgen voor nazorg bij ex-gedetineerden		Op jaarbasis gaat het in Haarlem om circa 365 personen. Vanuit het coördinatiepunt worden alle gedetineerden gescreend op hulpvraag en wordt diegenen die dat willen (nazorg is vrijwillig) een aanbod gedaan. Er zijn sinds eind 2014 (structurele) gelden van het Rijk beschikbaar uit de motie Van der Staaij waarmee losse trajecten op het gebied van wonen en werken kunnen worden ingekocht voor ex-gedetineerden. Er is een aantal aandachtspunten: <ul style="list-style-type: none"> • gedetineerden kunnen pas een uitkering aanvragen na detentie; de wachttijd is een aantal weken. Voor die gevallen is er de broodnood voorziening bij de gemeente waarmee binnen een dag een voorlopige voorziening kan worden aangevraagd. • het structureel regelen van huisvesting is een probleem. Voor contingent woningen is de wachttijd lang en begeleid wonen is in de regio weinig beschikbaar.
d. Toepassen methode Samen Veilig Ondernemen		
e. Coördineren nieuwe aanpak tegen horeca-gerelateerd geweld		Het actieprogramma Veilig Uitgaan 2015-2018 wordt in het najaar 2015 besproken met de Commissie Bestuur. De aanpak van horecagerelateerd geweld is hierin geborgd met o.a. de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Continuering portofoonproject (direct verbinding tussen politie en horecabeveiligers); • Horecatraining twee keer per jaar om de samenwerking tussen de politie en de horecabeveiligers te intensiveren; • Vervolg sus-teams. Echter het horecagerelateerd geweld is met deze inzet nog niet significant gedaald.
3. Minder overlast op straat		
a. Informatie- en risicogestuurd handhaven		
b. Coördineren Actieprogramma Veilig Uitgaan		Regelmatig vinden gesprekken plaats met bewoners en wijkraden over het tegengaan van uitgaansoverlast. Daarnaast is er uitvoering gegeven aan de onderdelen uit het Actieprogramma Veilig Uitgaan in Haarlem. Een nieuw Actieprogramma 2015-2019 wordt in het najaar 2015 aan de commissie Bestuur gezonden. Uitgaansoverlast is nog niet tot een aanvaardbaar niveau gedaald.
c. Uitvoeren proef cameratoezicht op hotspots		
4. Minder woonfraude en ondermijning		
a. Coördineren aanpak woon- en adresfraude		De aanpak van woon- en adresfraude is in gang gezet. De maatregelen omtrent de Schoterweg zijn in uitvoering. Samenwerking met corporaties is opgezet. De aanpak van onrechtmatige bewoning in de Waarderpolder gaat in tweede helft van het jaar plaatsvinden. Het effect zal in 2016 zichtbaar zijn
b. Screenen alle vergunningaanvragen		
c. Sanctioneren panden hennepwekerijen		
d. Geïntegreerde inzet van bestuurlijke, strafrechtelijke, fiscale en privaatrechtelijke instrumenten		

2.7 Programma 7: Algemene Dekkingsmiddelen

2.7.1 Financiële wijzigingen

Financieel effect - is voordelig, + is nadelig (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsveld	2015	2016	2017	2018	2019
Incidenteel hogere baten naheffingen	71	27n				
Buurtfietsenstallingen	72	0	37n	37n	109n	109n
Herverdeling frictiekosten	72	251n	-1.421v	333n	779n	29n
Vrijval kosten bovenformatieven	72	-564v	-239v	-460v	40n	
Invulling taakstelling en modernisering parkeren	72	0	250n			
Formatie afdeling Vastgoed	72	0	183n			
Vrijval resultaat treasury	72	-708v				
Extra middelen voor uitvoeringskosten participatiewet	72	-25v	-84v	-143v	-201v	-201v
Meicirculaire 2015 (AU)	72	3.033n				
Totaal neutrale wijzigingen		-509v	-2.746v	-2.318v	-2.322v	-1.822v
Totaal overige mutaties (Inclusief actualisatie kapitaallasten 198 n)		1.302n				
Totaal van wijzigingen op het programma		2.869	-4.020	-2.550	-1.594	-1.884

Incidenteel hogere baten naheffingen

Door een aanpassing in het rooster waarbij parkeerhandhavers meer ‘informatiegestuurd’ werken, zijn in het eerste half jaar van 2015 minder Mulder parkeerboetes geschreven en meer fiscale parkeerboetes. Hierdoor zijn er incidenteel hogere baten van de naheffingen parkeren (€ 150.000 op programma 5). Na aftrek van de invorderingskosten (€ 27.000) bedraagt de extra opbrengst € 123.000.

Buurtfietsenstallingen

Verwezen wordt naar de toelichting bij programma 5.

Herverdeling frictiekosten

Het coalitieakkoord 2014-2018 voorziet in een krimp van de gemeentelijke organisatie met 65 fte. Om dit te realiseren is tot 2017 totaal € 4,6 miljoen beschikbaar voor frictielasten. Met de hoofdafdelingen is onderzocht wanneer de verwachte frictielasten zullen zijn. De verwachting is dat de frictielasten over een langere periode tot uitgave zal leiden dan eerder voorzien. De raming wordt daar nu op aangepast. Het betreft een andere verdeling van het beschikbare bedrag over de jaren.

Vrijval kosten bovenformatieven

Bij Jaarrekening 2014 is een voorziening getroffen voor de bovenformatieven. Omdat toekomstige geprognostiseerde uitgaven nu dus zijn voorzien ontstaat vrijval in de jaren 2015 tot en met 2018.

Invulling taakstelling en modernisering parkeren

Verwezen wordt naar de toelichting bij programma 5.

Formatie afdeling Vastgoed

De in het reorganisatiebesluit van de afdeling Vastgoed gedachte afbouw van de formatie (-/- 2,5 fte) is niet haalbaar gebleken en ook op korte termijn niet realiseerbaar. In het reorganisatiebesluit Vastgoed was nog sprake van het op orde brengen van de administratie om daarna een besluit over outsourcing van het administratief beheer te kunnen nemen. Op basis van deze keuze is gedacht dat een efficiencytaakstelling mogelijk was. In 2014 is besloten niet over te gaan tot het outsourcen van de vastgoedadministratie. Ook de veronderstelde krimp van de portefeuille in de periode 2013 – 2015 heeft (nog) niet in volle omvang plaatsgevonden. Gezien de grote opgaven op het gebied van het

wegwerken van het achterstallig onderhoud en de verkoop van het niet-strategisch bezit stelt het college voor de formatie de komende 2 jaar op niveau te houden. Dit betekent dat de vermindering wordt teruggedraaid met 2,33 fte voor 2015, en 3 fte in 2016. In 2015 worden de kosten gedekt uit de reserve Vastgoed (€ 62.000, zie paragraaf 2.10 Reservemutaties). Voor 2016 komen de kosten ten laste van de algemene middelen (€ 183.000). Na 2 jaar wordt opnieuw bekeken of deze aanpassing al dan niet structureel wordt doorgezet.

Vrijval resultaat treasury

Binnen de treasuryfunctie zijn er verschillende voor- en nadelen die samen leiden tot een voordelig saldo van € 708.000 dat kan vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. De nadelen worden veroorzaakt door:

- netto € 30.000 minder dividend (met name door lager dividend BNG);
- de geplande verkoop van aandelen Nuon/Vattenfall heeft € 91.000 minder opgeleverd;
- en bij de actualisatie van het IP is de raming op kapitaallasten bijgesteld wat voor treasury tot een negatieve bijstelling van € 234.000 heeft geleid.

Daar staat een aantal voordelen tegenover. Zo levert het renteresultaat meer op dan verwacht (€ 1.055.000). Het belangrijkste voordeel wordt behaald doordat er tot nu toe minder leningen zijn aangetrokken dan was verwacht bij het opstellen van de begroting. Dit komt door achterblijvende uitgaven op investeringen en lagere voorschotten in het sociaal domein. Naar verwachting wordt een deel van deze achterstand in de komende maanden nog ingehaald, maar niet zodanig dat er volledig moeten worden geherfinancierd. Hierdoor hoeft er in 2015 minder uitgegeven te worden aan rente voor nieuwe leningen. In totaal kan er daardoor (overige nadelen en voordelen meegerekend), € 708.000 vrijvallen.

Extra middelen voor uitvoeringskosten participatiewet

Voorgesteld wordt om de extra middelen vanuit de algemene uitkering die in de Meicirculaire 2014 voor de uitvoeringskosten van de Participatiewet zijn toegekend, in 2015 toe te voegen aan het begrotingssaldo. Bij de begroting 2015 is immers voor de additionele uitvoeringscapaciteit - die nodig is voor de nieuwe taken in het kader van de participatiewet - een onttrekking gedaan aan de Algemene Reserve.

Meicirculaire 2015 (AU)

De algemene uitkering valt voor 2015 flink lager uit voor Haarlem dan in de Kadernota 2015 van de gemeente is opgenomen. Belangrijkste oorzaak is dat het rijk minder geld uitgeeft, waardoor gemeenten ook minder geld krijgen. Voor een bedrag van ruim € 3 miljoen heeft dit een direct nadelig gevolg voor de algemene middelen van de gemeente. Voor meer uitgebreide informatie wordt verwezen naar de informatienota over de meicirculaire 2015 (Bis 2015/239374).

Actualisatie kapitaallasten

Bij de overige mutaties is de actualisatie van de kapitaallasten naar aanleiding van actualisatie Investeringsplan verwerkt. Het belangrijkste verschil t.o.v. de Kadernota 2015 is dat voor een investering ten onrechte is uitgegaan van dekking van € 150.000 in 2015 terwijl dit vanaf 2016 had moeten zijn. Met overige kleine verschillen ten opzichte van de inschatting bij de Kadernota 2015 is het budgettair effect € 198.000 nadelig in 2015.

2.7.2 Beleidsrealisatie

7.1 Lokale belastingen en heffingen		
1. Gemeentelijke belastingen stijgen niet meer dan inflatie m.u.v. precario op kabels en leidingen		
a. Uitvoeringsmaatregelen deel 3, paragraaf 3.2: lokale heffingen		
7.2 Algemene dekkingsmiddelen		
1. Financieel gezond houden van de stad		De financiële positie is matig. Gunstig is dat de gemeente een ruim voldoende weerstandsvermogen heeft om tegenvallers op te vangen en bij de begroting 2015 een sluitende meerjarenbegroting kon aanbieden. Minder gunstig is dat Haarlem gemiddeld hoge woonlasten kent, een relatief grote schuldenlast heeft en er nog sprake is van achterstallig onderhoud. Haarlem beoogt naast een financieel gezonde stad ook een ondernemende stad en een sociale stad te zijn. Daarom worden voortdurend de grenzen opgezocht voor wat betreft investeringen in de stad (heeft gevolgen voor de schuld) en het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting (betekent realiseren bezuinigingen) zonder de woonlasten de komende jaren te verhogen. De financiële positie wordt gefaseerd verbeterd door vermindering van de schuldenlast en realisatie van bezuinigingen. Als door een verbeterde conjunctuur de algemene uitkering uit het gemeentefonds stijgt en de lasten van bijstand c.a. verminderen, kunnen grotere stappen worden gezet.
a. Materieel sluitende begroting en meerjarenraming		De begroting van het lopend jaar en de eerste jaren van de meerjarenbegroting zijn materieel sluitende begrotingen. Waar nodig worden maatregelen getroffen om materieel sluitend te blijven. Gelet op de budgettaire onzekerheden in het sociaal domein en de nodige pm posten in de meerjarenbegroting is eerst meer inhoudelijke duidelijkheid nodig om tot een materieel sluitende begroting te komen voor deze latere jaren.
b. Realiseren voorgenomen bezuinigingen		
c. Adequate beheersing budgetten		Er wordt gestreefd naar een adequate beheersing van budgetten, waardoor een extra beroep op de algemene dekkingsmiddelen wordt voorkomen. De interne budgetbeheersing is steeds meer op orde, mede door een verbetering van de eindejaarsverwachting. Echter een beroep op de algemene middelen is niet altijd te vermijden. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door externe oorzaken zoals verslechtering van de algemene uitkering gemeentefonds.
d. Verlagen omvang schulden		
e. Goede risicobeheersing en voldoende weerstandsvermogen		Met de nota Risicomanagement en het gelijknamige programma dat in de organisatie is opgestart, zijn de eerste stappen gezet naar een betere risicobeheersing en meer risicobewustzijn. Ter versterking van het risicobewustzijn worden in de tweede helft van 2015 nog sessies in de organisatie gehouden. Het weerstandsvermogen is voor 2015 ruim voldoende om de geïdentificeerde risico's op te vangen (ratio 1.53, zie Programmabegroting 2015).

2.8 Neutrale wijzigingen

Deze Bestuursrapportage bevat een aantal budgettair neutrale wijzigingen waarvan de belangrijkste hieronder afzonderlijk worden toegelicht.

Beleidsveld	Neutrale wijzigingen	Budgettair effect (bedragen x € 1.000; v (-) is voordelig; n is nadelig)				
		2015	2016	2017	2018	2019
21	Korting AWBZ gelden meicirculaire 2015 (<i>lasten</i>)	-314	v			
72	Korting AWBZ gelden meicirculaire 2015 (<i>baten AU</i>)	314	n			
21	Jeugd invulling taakstelling meicirculaire 2015 (<i>lasten</i>)	-922	v			
72	Jeugd invulling taakstelling meicirculaire 2015 (<i>baten AU</i>)	922	n			
21	Huishoudelijke hulp toelage (<i>lasten</i>)	672	n	737	n	
72	Huishoudelijke hulp toelage (<i>baten AU</i>)	-672	v	-737	v	
22	Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang (<i>lasten</i>)	23	n	739	n	1.452 n 1.452 n 1.452 n
72	Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang (<i>baten AU</i>)	-23	v	-739	v	-1.452 v -1.452 v -1.452 v
22	Beschermd wonen (<i>lasten</i>)	-1.307	v			
72	Beschermd wonen (<i>baten AU</i>)	1.307	n			
22	Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (<i>lasten</i>)	-23	v	-24	v	-28 v -24 v -24 v
72	Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (<i>baten AU</i>)	23	n	24	n	28 n 24 n 24 n
31	Vergoeding gepleegde inzet BBZ (<i>baten</i>)	-105	v			
31	Vergoeding gepleegde inzet BBZ (<i>lasten</i>)	105	n			
div	Raming extra middelen voor duurzaamheid, groen en fiets	500	n	500	n	500 n 500 n
72	Raming extra middelen voor duurzaamheid, groen en fiets	-500	v	-500	v	-500 v -500 v
42	3D Makers Zone (<i>baten</i>)	-120	v	-30	v	
42	3D Makers Zone (<i>lasten</i>)	120	n	30	n	
Totaal neutrale wijzigingen		0	v	0	v	0 v 0 v 0 v

Korting AWBZ gelden meicirculaire 2015

In de meicirculaire 2015 is voor 2015 een korting op de algemene uitkering toegepast voor beschermd wonen en AWBZ. In totaal is dit een bedrag van € 1.621.000. Hiervan heeft € 314.113 betrekking op de AWBZ taken. Voorgesteld wordt dit bedrag is als taakstelling op de AWBZ-budgetten te verwerken (zie ook de algemene toelichting op de prognose van de uitgaven voor AWBZ-taken en beschermd wonen).

Jeugd invulling taakstelling meicirculaire 2015

In de september 2014 - en meicirculaire 2015 is de uitkering Jeugd Sociaal Domein voor de komende jaren aangepast. Naast de reguliere verschuivingen is ook in verband met de taakverschuiving Wet Langdurig Zorg naar Rijk een structurele korting opgelegd. Door het verlagen van materiële budgetten binnen Jeugd worden de effecten verwerkt. (De korting voor de jaren 2016 en verder is verwerkt in de Begroting 2016).

Huishoudelijke hulp toelage

In de meicirculaire van 2015 zijn de extra middelen toegevoegd voor de Huishoudelijke hulp toelage. Deze extra middelen bedragen voor het jaar 2015 en 2016 respectievelijk € 672.000 en € 737.000. Deze middelen worden aangewend voor de uitvoering van de betreffende regeling.

Decentralisatie Uitkering Maatschappelijke Opvang (meicirculaire)

De DU Maatschappelijke Opvang voor Haarlem neemt op grond van de informatie uit de meicirculaire 2015 de komende jaren sterk toe. Onderzocht wordt welke meerkosten hier tegenover komen te staan. Aangezien dit budget een regionaal budget is, zal dit budget in afwachting van nadere plannen moeten worden gereserveerd.

Beschermd wonen

Het Rijksbudget voor beschermd wonen is in de meicirculaire 2015 met 1,3 miljoen verlaagd. Door het toepassen van een nieuw verdeelmodel eind mei van dit jaar is dit effect niet te voorzien geweest. Overigens is de gemeente Haarlem in bezwaar gegaan tegen het toepassen van het nieuwe model. In

de jaren 2016 en verder stijgt de bijdrage door een gefaseerde bijdrage van het Rijk in de huisvestingskosten voor de gecontracteerde instellingen. Deze bijdrage zal de gemeente één op één doorbetalen aan de gecontracteerde instellingen. (Verwerking van deze stijging vanaf 2016 vindt plaats in de Begroting 2016).

Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang

In de septembercirculaire 2014 is de DU Vrouwenopvang voor 2015 ten opzichte van de stand meicirculaire 2014 structureel verlaagd met € 19.000 in 2015 aflopend tot € 16.000 in 2018 e.v. jaren. Deze verlaging bestaat enerzijds uit een verlaging doordat een bedrag van landelijk € 0,931 miljoen aan de VNG wordt uitgekeerd om de inkoop van landelijke functies bij de VNG te beleggen. Hierdoor kunnen de landelijke functies door de gezamenlijke centrumgemeenten efficiënt worden ingekocht. Anderzijds is er sprake van een actualisatie van de maatstafaantallen hetgeen tot een geringe verlaging van de uitkering heeft geleid.

In de meicirculaire 2015 is de DU Vrouwenopvang voor 2015 e.v. jaren ten opzichte van de stand septembercirculaire 2014 marginaal verlaagd. Oorzaak hiervan is onder andere dat de toevoeging van AWBZ-middelen voor 2016 en 2017 op advies van de Raad voor de Financiële verhoudingen is gewijzigd van een objectieve in een historische verdeling. Met ingang van 2018 is wel sprake van een objectieve verdeling.

Vergoeding gepleegde inzet BBZ

Voorgesteld wordt om de ontvangen vergoeding van de omliggende gemeenten voor gepleegde inzet voor de uitvoering van het BijstandsBesluit Zelfstandigen (BBZ) van € 35.000 en de ontvangen bijdrage van het Centraal Opvang Asielzoekers van € 70.000, aan te wenden voor respectievelijk uitvoeringskosten van de afdeling en Vluchtelingenwerk die de taak van de begeleiding van Asielzoekers op zich heeft genomen.

Raming extra middelen voor duurzaamheid, groen en fiets

Op 21 oktober 2014 heeft het college de nota Bestedingsvoorstel extra middelen voor duurzaamheid, groen en fiets (B&W 2014/380245) vastgesteld. Aanvullend is in de commissie Beheer van 13 november tot een invulling besloten van initiatieven uit de gemeenteraad. Met deze melding worden de middelen conform de besluitvorming geraamd.

3D Makers Zone

Vanuit de metropoolregio Amsterdam is € 150.000 beschikbaar gesteld voor de opstart van de 3D Makerszone. Het plan voor 3D Makers Zone is een samenwerking tussen overheid (Haarlem, Almere, Amsterdam, provincie Noord Holland), onderwijs (Nova collega, InHolland, Hogeschool van Amsterdam) en bedrijfsleven.

2.9 Budgetoverheveling

Budgetten kunnen uitsluitend worden besteed in het jaar, waarvoor ze zijn toegekend en waarvan de prestaties ook dat jaar worden verricht. Indien blijkt dat een prestatie niet meer in dat jaar gerealiseerd kan worden, bestaat de mogelijkheid het (restant)budget over te hevelen naar het volgende jaar, waarin de prestatie dan alsnog wordt uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat opnieuw budget moet worden aangevraagd. Deze budgetoverheveling valt onder het budgetrecht van de raad en vraagt daarom expliciete besluitvorming.

Uiteraard wordt niet beoogd om niet-bestede middelen zomaar over te hevelen. Voor budgetoverheveling hebben we daarom aan de volgende criteria getoetst:

- Er is een beleidsinhoudelijke noodzaak (onderbouwing) en er moet samenhang zijn tussen de middelen en werkzaamheden waarvoor overheveling wordt gevraagd.
- Uitvoering volgend jaar past binnen de werkplanning.
- De dotatie heeft uitsluitend betrekking op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten c.q. incidenteel opgehoogde budgetten (deze passen niet altijd in een kalender-jaarschijf). Hiermee wordt voorkomen dat de activiteit niet kan worden voortgezet.
- Gevraagde budgetoverheveling moet materieel zijn; als ondergrens wordt hiervoor € 100.000 aangehouden.

In deze Bestuursrapportage is getoetst of er budgetten resteren, waarvan de prestaties niet (geheel) meer worden verricht in 2015 en voldoen aan de hiervoor genoemde criteria.

Op basis van deze criteria wordt voorgesteld de hierna genoemde restantbudgetten over te hevelen door middel van een storting in de reserve Budgetoverheveling. Tevens wordt voorgesteld deze overgehelde middelen na 1 januari 2016 weer te onttrekken aan de reserve Budgetoverheveling en conform de oorspronkelijke doelstelling weer toe te voegen aan de desbetreffende budgetten.

In onderstaande tabel wordt weergegeven op welke onderwerpen er budget wordt overgeheveld van 2015 naar 2016. Onder de tabel volgt de toelichting op de individuele overhevelingen.

Beleids veld	Budgetoverhevelingen	Budgettair effect (bedragen x € 1.000; v (-) is voordelig; n is nadelig)				
		2015	2016	2017	2018	2019
21	Budgetoverheveling AWBZ en Beschermd wonen	-407 v	407 n			
31	Regionaal budget Werkbedrijf	-500 v	500 n			
61	Budgetoverheveling naar 2016 i.v.m. BGT 2e fase	-105 v	105 n			
Subtotaal budgetoverhevelingen exploitatie		-1.012 v	1.012 n			
div.	Toevoeging/onttrekking reserve Budgetoverheveling	1.012 n	-1.012 v			
Totaal budgetoverheveling		0	0			

Budgetoverheveling AWBZ en beschermd wonen

De gevolgen van de decentralisaties zullen ook in 2016 nog een impact hebben. Vooral de overgedragen taken van de AWBZ en beschermd wonen zullen in 2016 nog extra implementatiewerk opleveren. Om deze kosten op te vangen wordt besloten om van de middelen die in 2015 incidenteel zijn toegekend voor de invoering van de nieuwe taken, een bedrag van € 407.000 over te hevelen naar 2016.

Regionaal budget Werkbedrijf

Voorgesteld wordt om het regionaal budget dat is geraamd in collegevoorstel 2015/24877 voor het werkbedrijf van € 500.000 in 2015 over te hevelen naar 2016. In 2015 zal het bedrag niet worden besteed. Dit komt mede door de late vorming van het bestuur van het werkbedrijf. In het nog op te stellen bestedingsvoorstel van 2015 zal tevens het door het rijk ter beschikking gestelde bedrag voor 2016 € 400.000 worden meegenomen.

Budgetoverheveling naar 2016 i.v.m. BGT 2e fase

De datawerkzaamheden om de Basis Grootchalige Topografie (BGT) in de eerste fase op te bouwen worden conform de wettelijke eisen vóór 1 oktober 2015 afgerond. Gedurende het jaar 2015 is gebleken dat niet alle werkzaamheden konden worden uitbesteed en dat er een flinke interne inzet met lokale kennis nodig is om tot kwalitatief goede resultaten te komen. Dit betekent dat een deel van het geplande budget niet is gebruikt voor deze eerste fase. In de tweede fase van de opbouw van de BGT was rekening gehouden met een compleet eigen inzet omdat lokale kennis en veldwerk noodzakelijk zijn. Gezien de ervaringen met de opbouw van de eerste fase van de BGT en de beperkt beschikbare capaciteit voor deze extra werkzaamheden is het nodig om het resterende deel van de incidentele gelden die beschikbaar zijn gesteld voor de opbouw van de BGT in te zetten voor de 2e fase en dus € 105.000 over te hevelen naar 2016.

2.10 Reservemutaties

In deze paragraaf worden de wijzigingen met reserves toegelicht.

Beleids- veld	Wijzigingen met reserves	Budgettaire effect (bedragen x € 1.000; v (-) is voordelig; n is nadelig)				
		2015	2016	2017	2018	2019
22	Verbouwing en inrichting 24-uursopvang	217 n				
22	Algemene reserve Sociaal Domein: <i>onttrekking</i>	-217 v				
31	Re-integratiewerkzaamheden	503 n	800 n			
31	Algemene reserve Sociaal Domein: <i>onttrekking</i>	-503 v	-800 v			
32 & 72	Loonkostensubsidie en uitvoeringscapaciteit	-400 v				
32	Reserve WWB inkomensdeel: <i>toevoeging</i>	400 n				
41	Opheffen Reserve Archeologie	6 n				
41	Reserve Archeologie: <i>onttrekking</i>	-6 v				
41 & 72	Bodemprogramma 2015	-536 v				
41	Reserve Bodemprogramma: <i>verlagen onttrekking</i>	536 n				
43	Actualisatie verliesvoorziening	-172 v	194 n	153 n	111 n	67 n
43	Reserve Grondexploitatie: <i>toevoeging / onttrekking</i>	172 n	-194 v	-153 v	-111 v	-67 v
51	Bodemprogramma sanering Waarderhaven	650 n				
51	Reserve Bodemprogramma: <i>onttrekking</i>	-650 v				
51	Insteekhaven bij de molen De Adriaan	30 n				
51	Reserve Baggeren: <i>onttrekking</i>	-30 v				
51	Waarderhaven	99 n				
51	Reserve Baggeren: <i>onttrekking</i>	-99 v				
51	Oormerken nieuw beleid voor bomen		80 n			
51	Algemene Reserve: <i>onttrekking</i>		-80 v			
51	Onderzoek trillingsoverlast	50 n				
51	Reserve Beh.& Onderh.Openbare Ruimte: <i>onttrekking</i>	-50 v				
51	ISV 40+ wijken	88 n				
51	Reserve ISV Leefomgeving: <i>onttrekking</i>	-88 v				
53	Inlopen achterstallig onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016	250 n	750 n			
53	Reserve Vastgoed: <i>onttrekking</i>	-250 v	-750 v			
53	Asbestsanering diverse panden	150 n				
53	Reserve Vastgoed: <i>onttrekking</i>	-150 v				
53	Verkoop diverse panden en gronden	-1.353 v				
53	Reserve Vastgoed: <i>toevoeging</i>	1.353 n				
72	Decentralisatie Uitkering bodem (mei circulaire)	-763 v				
41	Reserve Bodemprogramma: <i>toevoeging</i>	763 n				
72	Formatie afdeling Vastgoed	62 n				
53	Reserve Vastgoed: <i>onttrekking</i>	-62 v				
72	Overheveling budget voor trainees	100 n				
72	Reserve Opleidingen (oph. IZA): <i>onttrekking</i>	-100 v				
Verschuivingen tussen reserves						
72	Algemene Reserve: <i>vervallen onttrekking en toevoeging</i>	488 n	-201 v	-286 v	-39 v	-39 v
72	Reserve Organisatiefricties: <i>vervallen toevoeging en onttrekking</i>	-488 v	201 n	286 n	39 n	39 n
51	Reserve Beheer & Onderhoud Openbare Ruimte: <i>onttrekking</i>	-250 v				
51	Reserve ISV Leefomgeving: <i>toevoeging</i>	250 n				
Totaal budgettaire effect van wijzigingen met reserves		0 v	0 v	0 v	0 v	0 v

Verbouwing en inrichting 24-uursopvang

De resterende middelen uit 2013 voor de regionale taak Maatschappelijke opvang zijn gedoteerd aan de reserve Sociaal Domein. In 2015 worden deze middelen (€ 217.000) aan de reserve Sociaal Domein onttrokken en besteed aan de verbouwing en inrichting van de 24-uursopvang aan de Wilhelminastraat.

Onttrekking aan de reserve SD voor re-integratiewerkzaamheden

Bij de Jaarrekening 2014 is besloten het overschot van het Re-integratiebudget in 2014 van € 1.303.306 toe te voegen aan de algemene reserve Sociaal Domein, met als doel in te zetten voor re-integratietaken in latere jaren. Voorgesteld wordt deze middelen in te zetten voor de noodzakelijke kosten van de uitvoering van de re-integratietaken in 2015 en 2016.

Loonkostensubsidie en uitvoeringscapaciteit

Vanwege de gunstige ontwikkeling van de inning van debiteuren wordt voorgesteld de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren te verlagen en een deel van de voorziening vrij te laten vallen. In het totaal is hiermee € 744.000 gemoeid. Daarnaast is het als gevolg van de toename van het aantal uitkeringsgerechtigden noodzakelijk de uitvoeringscapaciteit voor werk en inkomen uit te breiden. Op jaarbasis is met deze uitbreiding 5,5 fte (€ 346.000) gemoeid. De capaciteitsuitbreiding vindt plaats met ingang van 1 augustus 2015. Daarmee is een bedrag van € 144.000 gemoeid. De gevolgen voor 2016 worden in de Begroting 2016 verwerkt. Verder is met de invoering van de participatiewet het begrip loonkostensubsidie geïntroduceerd. Deze subsidie moet uit het inkomensdeel van de bijstand worden betaald. Naar verwachting zal hiermee in 2015 een bedrag van € 200.000 gemoeid zijn. Na verwerking van beide posten resteert van de meevaller op de debiteuren een bedrag van € 400.000 Dat wordt gedoteerd aan de WWB reserve. Aan de WWB reserve zit een maximum van 10% van de rijksbijdrage, in totaal € 5 miljoen. Met de voorgestelde dotatie is voor 2015 dit maximum bereikt.

Reserve Archeologie

Het restant van de reserve archeologie van € 6.106 is conform afspraak in 2015 besteed aan het vervolgonderzoek in de Bavokerk. Na onttrekking van deze kosten kan deze reserve komen te vervallen.

Bodemprogramma

In het kader van de uitvoering van het Bodemprogramma 2015 is de raming van de onttrekking aan de reserve Bodem geactualiseerd. Bij deze actualisatie blijkt dat er € 536.000 minder aan de reserve Bodem onttrokken hoeft te worden om de lopende projecten in 2015 te dekken.

Actualisatie verliesvoorziening

De verliesvoorziening grondexploitatie is geactualiseerd als gevolg van het MPG 2015-2019. Daarnaast wordt de voorziening aangepast als gevolg van de aanpassing van de rente van 5% naar 4% m.i.v. 2016. De aanpassingen worden opgevangen door de Reserve Grondexploitaties.

Onttrekking reserve Bodemprogramma t.b.v. sanering Waarderhaven

In het raadsvoorstel 2014/391857 “Verlenging Bodemprogramma Haarlem 2010-2014 met 1 jaar” is besloten om € 650.000 beschikbaar te stellen voor de bodemsanering bij het project Waarderhaven.

Onttrekking reserve baggeren ten behoeve van de insteekhaven bij de molen De Adriaan

De reserve baggeren is bedoeld om de gemeentelijke wateren op diepte brengen voordat het in beheer kan worden overgedragen aan Rijnland, die het vervolgens op diepte houdt. Het meeste is de afgelopen jaren al gebaggerd en op diepte gebracht en voor beheer overgedragen aan Rijnland. Een aantal wateren echter nog niet zoals de insteekhaven bij de molen De Adriaan. Het baggeren van de insteekhaven is dus een verantwoordelijkheid van de gemeente. Op het aangrenzende perceel wordt op

dit moment door aannemer Dura Vermeer in opdracht van De Key de eerste fase van het Scheepmakerskwartier gerealiseerd. De insteekhaven hoort niet bij het plangebied van deze ontwikkeling. De aannemer kan voor de gemeente het baggeren met zijn huidige werkzaamheden (voor De Key) meenemen. Dit heeft de voorkeur van de gemeente omdat de aannemer enerzijds al aanwezig en beschikbaar is en anderzijds deze werkzaamheden vanaf de huidige kade (die later wordt verwijderd) sneller en tegen lagere kosten kan uitvoeren.

Onttrekking reserve Baggeren t.b.v. Waarderhaven

Met raadsbesluit 2010/417092 is onder meer besloten dat voor het brandveiliger maken van de Waarderhaven een bedrag van € 197.000 gedekt werd uit de voorziening baggeren. Hiervan wordt 50% betaald door Rijnland. Omdat in 2015 het daadwerkelijke baggeren heeft plaatsgevonden wordt nu de onttrekking aan de reserve baggeren gedaan.

Oormerken nieuw beleid voor bomen

Bij de 2^e Bestuursrapportage 2014 is besloten een budget van € 80.000 voor nieuw beleid bomen binnen de algemene reserve te oormerken, voor uitvoering in 2015. De nu bekende herplant wordt in het plantseizoen 2015 uitgevoerd. Het plantseizoen voor bomen is weersafhankelijk, en beslaat grofweg de herfst en de winter. Met de levertijd en de technische voorbereidingstijd om bomen te kunnen planten (voorbereiden van de boom en de bodem) zullen de bomen in de eerste maanden na de jaarwisseling worden geplant; de beschikbare middelen worden dus in 2016 aangewend. Wanneer uit inventarisatie blijkt dat er meer bomen dan nu bekend is voor herplant in aanmerking komen, worden deze meegenomen als dat binnen het taakstellend budget pas. Als blijkt dat enkele bomen niet in de gewenste soort en maat beschikbaar zijn voor dit plantseizoen, zullen deze aan het eind van 2016 worden geplant.

Onderzoek trillingsoverlast

Er komen veel klachten binnen over trillingsoverlast op drukke en Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) routes. Om onderzoek te kunnen doen naar de oorzaken van de trillingsoverlast in het Centrum, Noord en Zuid-West is een bedrag nodig van € 50.000. Dit bedrag kan gedekt worden uit de bestemmingsreserve Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte.

ISV 40+ wijken

Voor de werkzaamheden met betrekking tot programma Zomerzone wordt voorzien dat er in 2015 € 88.000 benodigd is. Dit bedrag wordt aan de reserve ISV-leefomgeving onttrokken.

Inlopen achterstallig onderhoud gemeentelijk vastgoed 2016

Voor de opzet en uitvoering van het werkplan 2016 voor het inlopen van achterstallig onderhoud zijn in 2015 voorbereidende werkzaamheden noodzakelijk. De kosten worden geraamd op € 250.000. De kosten voor de uitvoering in 2016 worden geraamd op € 750.000. De kosten worden gedekt uit de reserve Vastgoed.

Asbestsanering diverse panden

In diverse panden is bij het uitvoeren van planmatige onderhoud asbest geconstateerd en verwijderd. Aangezien deze werkzaamheden niet zijn opgenomen in het meerjaren onderhoudsplan en daarom geen budget hiervoor is geraamd, worden de kosten gedekt uit de reserve Vastgoed.

Verkoop diverse panden en gronden

In 2015 vinden de volgende verkopen plaats:

- **Verkoop Nieuw Heiligland 11-13 (€ 223.000)**
Aangezien het pand Nieuw Heiligland 11-13 niet behoort tot de strategische panden van de gemeente Haarlem is besloten om dit pand te verkopen (B&W 2015/300562).
- **Verkoop Phoenixstraat 11 (€ 224.000)**
Aangezien het pand Phoenixstraat 11 niet behoort tot de strategische panden van de gemeente Haarlem is besloten om dit pand te verkopen (B&W 2015/281185).

- **Verkoop grond Pieter van Musschenbroekstraat 1 t/m 235 (€ 246.000)**
In 2015 is de eindafrekening van de verkoop van de grond Pieter van Muschenbroekstraat 1 t/m 23 opgemaakt. De netto-opbrengst wordt conform bestaand beleid toegevoegd aan de reserve Vastgoed.
- **Verkoop Koningstraat 14 en 16 en Jacobijnestraat 62 en 64 (€ 346.000)**
Aangezien de panden Koningstraat 14 en 16 en Jacobijnestraat 62 en 64 niet behoren tot de strategische panden van de gemeente Haarlem is besloten om deze panden te verkopen (B&W 2015/259261).
- **Verkoop Rijksstraatweg 374 (€ 314.000)**
In 2014 heeft de raad ingestemd met de verkoop van het pand met grond gelegen aan de Rijksstraatweg 374 (2014/364095), waarbij de saneringskosten van de asbest nog voor rekening komt van de gemeente. De netto opbrengst van deze verkoop wordt toegevoegd aan de reserve vastgoed.

Decentralisatie Uitkering bodem (meicirculaire)

2015 is het laatste jaar van het Convenant “bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties”. De DU voor 2015 bedraagt op grond van de meicirculaire € 763.451. Dit bedrag komt vrijwel overeen met de vooraankondiging van 4 september 2014 waarin een indicatief budget van € 780.000 is genoemd. In het raadsvoorstel 2014/391857 “Verlenging Bodemprogramma Haarlem 2010-2014 met 1 jaar” is besloten om de DU-gelden (€ 780.000 voor 2015) beschikbaar te stellen voor het bodemprogramma 2010-2015 en de niet uitgegeven Rijksgelden ieder jaar te storten in de reserve Bodemprogramma.

Formatie afdeling Vastgoed

In 2015 wordt € 62.000 onttrokken aan de reserve Vastgoed ter dekking van de formatie van de afdeling Vastgoed. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij programma 7.

Overheveling budget voor trainees

Bij de 3^e Bestuursrapportage 2014 is € 100.000 gestort in de reserve opleidingen (voormalig IZA) ten behoeve van de traineepool. Dit bedrag wordt nu aan de reserve onttrokken ter dekking van de kosten voor de trainees in 2015. Het resterende deel van de kosten van de traineepool wordt gedekt door bijdragen van de hoofdafdelingen.

Vervallen verschuiving Algemene reserve en Organisatiefrictiereserve

De reserve Organisatiefricties is vanaf 2013 aangevuld vanuit de Algemene Reserve. Bij de Jaarrekening 2014 is de reserve Organisatiefricties omgezet in een voorziening "bovenformatieven". Oorspronkelijk zou vanuit de resterende reeks, middelen terugvloeien naar de Algemene Reserve. Deze terugvloeiing was niet geraamd, omdat dit afhankelijk zou zijn van de voordelen die organisatiekrimp zou opleveren. Met deze voordelen zijn organisatietaakstellingen ingevuld. Indien de Algemene Reserve nu moet worden aangevuld gaat dit ten koste van het begrotingsresultaat terwijl het begrotingsperspectief is verslechterd. Alternatief is geen storting doen in de Algemene Reserve. Omdat de Algemene Reserve voldoende op niveau is, wordt voorgesteld af te zien van de terugstorting.

Overhevelen reserve Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte naar Reserve ISV-leefomgeving

In 2015 is € 500.000 conform de begroting gedoteerd aan de reserve Openbare Ruimte. Voorgesteld wordt om hiervan 50% over te hevelen ter dekking van het tekort bij de bestedingsruimte van de reserve ISV-Leefomgeving. Dit is conform de raadsnota Visie beheer en onderhoud.

2.11 Begrotingswijziging Bestuursrapportage 2015-2

Deze Bestuursrapportage bevat diverse voorstellen die leiden tot een wijziging van de begroting 2015. Het is de bevoegdheid van de raad om deze begrotingswijzigingen vast te stellen. In besluiten tot wijziging van de begroting moet, volgens externe regelgeving, de mutatie per programma en beleidsveld en het nieuwe geraamde bedrag worden vastgesteld. De mutaties en de nieuwe geraamde bedragen per beleidsveld zijn opgenomen in onderstaande begrotingswijziging.

bedragen x € 1.000

Progr.	Beleids- veld	Omschrijving beleidsved	2015		2016	2017	2018	2019
			Begroting gewijzigd	Voorstel wijziging	Begroting gewijzigd	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging
1		Maatschappelijke participatie						
		<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	1.1	Onderwijs en sport	42.214	530	42.744	1.000	1.000	
	1.2	Bevorderen zelfredzaamheid	20.558	-1	20.557	382	382	382
	1.3	Advies en ondersteuning	4.951	68	5.019			
		<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	1.1	Onderwijs en sport	-8.947	-453	-9.400	-1.000	-1.000	
	1.2	Bevorderen zelfredzaamheid	-239	-73	-312			
	1.3	Advies en ondersteuning	-	-	-			
		<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	2.279	-	2.279			
1		Totaal Maatschappelijke participatie	60.815	71	60.886	382	382	382
2		Ondersteuning en zorg						
		<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	2.1	Maatwerkvoorzieningen	66.966	-852	66.114	1.144		
	2.2	Opvang en beschermd wonen	49.914	-1.000	48.914	715	1.424	1.428
	2.3	Jeugdbescherming en jeugdreclassering	3.320	-	3.320			
		<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	2.1	Maatwerkvoorzieningen	-5.554	-	-5.554			
	2.2	Opvang en beschermd wonen	-784	-	-784			
	2.3	Jeugdbescherming en jeugdreclassering	-	-	-			
		<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-3.737	190	-3.547	-407		
2		Totaal Ondersteuning en zorg	110.125	-1.662	108.463	1.452	1.424	1.428
3		Werk en inkomen						
		<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	3.1	Werk	24.648	807	25.455	1.700		
	3.2	Inkomen	60.842	-54	60.788			
	3.3	Minima	13.845	-408	13.437			
		<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	3.1	Werk	-658	-105	-763			
	3.2	Inkomen	-51.911	-490	-52.401			
	3.3	Minima	-868	-	-868			
		<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-4.558	397	-4.161	-1.300		
Pr. 3		Totaal Werk en inkomen	41.340	147	41.487	400	-	-
4		Duurzame stedelijke vernieuwing						
		<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	4.1	Duurzame stedelijke ontwikkeling	10.194	-243	9.951	416	406	266
	4.2	Economie, toerisme en cultuur	27.677	190	27.867	74	44	44
	4.3	Grondexploitaties	10.409	-941	9.468	951	-91	33
		<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>						
	4.1	Duurzame stedelijke ontwikkeling	-391	-	-391			
	4.2	Economie, toerisme en cultuur	-661	-84	-745	-74	-44	-44
	4.3	Grondexploitaties	-9.370	769	-8.601	-757	244	78
		<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-2.578	1.466	-1.112	-194	-153	-111
4		Totaal Duurzame stedelijke vernieuwing	35.281	1.157	36.438	416	406	266

Beleids- veld	Omschrijving beleidsved	2015		2016	2017	2018	2019	
		Begroting gewijzigd	Voorstel wijziging					Begroting gewijzigd
5	Beheer en onderhoud							
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>							
5.1	Openbare ruimte en mobiliteit	77.912	-2.185	75.727	588	404	91	3
5.2	Parkeren	12.948	299	13.247	374	149	370	-25
5.3	Overige beheertaken	39.662	345	40.007	742	-8	-8	-8
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
5.1	Openbare ruimte en mobiliteit	-36.998	113	-36.885	113	113	113	113
5.2	Parkeren	-18.584	-405	-18.989	-221	-221	-221	-221
5.3	Overige beheertaken	-28.773	-1.094	-29.867	201	201	201	201
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-2.217	-25	-2.242	-830			
Pr. 5	Totaal Beheer en onderhoud	43.951	-2.952	40.999	967	638	546	63
6	Burger, bestuur en veiligheid							
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>							
6.1	Dienstverlening	11.848	56	11.904	105			
6.2	Gemeentelijk bestuur	7.652	3.100	10.752	5	5	5	5
6.3	Openbare orde en veiligheid	31.161	-578	30.583	-225	-225	-225	-225
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
6.1	Dienstverlening	-3.237	-440	-3.677				
6.2	Gemeentelijk bestuur	15	-1.995	-1.980				
6.3	Openbare orde en veiligheid	-4.481	-225	-4.706	153	153	153	153
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-15	105	90	-105			
Pr. 6	Totaal Burger, bestuur en veiligheid	42.944	23	42.967	-67	-67	-67	-67
7	Algemene dekkingsmiddelen							
7.1	Lokale belastingen en heffingen	4.471	27	4.498				
7.2	Algemene dekkingsmiddelen	7.823	485	8.308	-3.662	-2.193	-1.167	-1.527
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
7.1	Lokale belastingen en heffingen	-45.565	-	-45.565				
7.2	Algemene dekkingsmiddelen	-296.616	2.456	-294.160	-357	-357	-357	-357
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-4.187	-100	-4.287				
7	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-334.073	2.869	-331.204	-4.020	-2.550	-1.524	-1.884
	Totaal saldo exclusief reserves	15.396	-2.381	13.012	2.367	386	1.142	160
	Toevoegingen/onttrekkingen reserves	-15.012	2.032	-12.980	-2.836	-153	-111	-67
	Totaal saldo inclusief mutaties reserves	384	-348	36	-470	233	1.031	93

3. Realisatie investeringen

De actualisatie van de jaarschijf 2015 is bij de Kadernota 2015 vastgesteld. Vaststelling van het Investeringsplan 2015-2020 vindt plaats bij de begroting. Gezien het feit dat de geplande investeringen als gevolg van aanbestedingen, bezwaren e.d. vertraging oplopen, wordt er in de begroting op voorhand al rekening gehouden met een realisatiepercentage van 70%. In de begroting 2016 wordt rekening gehouden met een stelpost onderuitputting van € 0,9 miljoen. Definitieve bijstelling van de kapitaallasten 2016 en latere jaren zal plaatsvinden na vaststelling van de Jaarrekening 2015.

Prognose investeringen 2015

Volgens de huidige prognoses wordt 56% van het voorgenomen investeringsbedrag in 2015 daadwerkelijk uitgegeven. Dit betekent dat de kans groot is dat de stelpost onderuitputting 2015 geheel kan worden ingevuld. De realisatie blijft echter achter op de streefwaarde van 70%.

Omschrijving	Raming 2015	Realisatie t/m juni	Prognose 2015	Vershil	Realisatiepercentage
Raming uitgave IP 2015	42.639.052	3.591.956	23.578.921	19.060.131	56%
Raming inkomsten IP 2015	-333.610	-	-	-333.610	0%
TOTAAL	42.305.442	3.591.956	23.578.921	18.726.521	56%

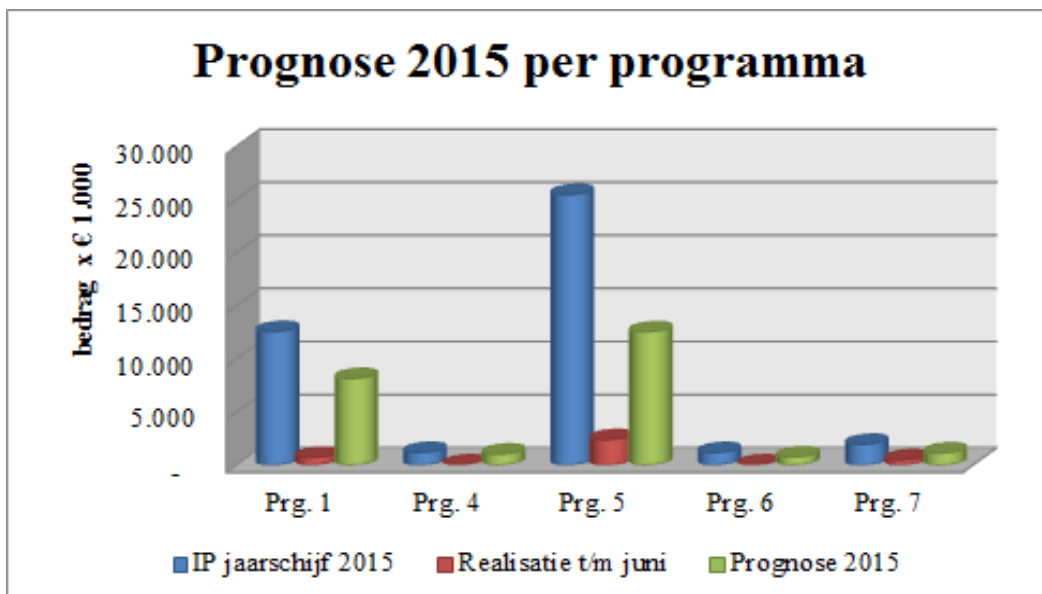
Fig. 1: prognose gesplitst uitgave en inkomsten

Omschrijving	IP jaarschijf 2015	Realisatie t/m juni	Prognose 2015	Vershil	Realisatiepercentage
Programma 1 Maatschappelijke participatie	12.562.828	713.044	8.143.449	4.419.378	65%
Programma 4 Duurzaam stedelijke vernieuwing	1.178.955	-	1.016.000	162.955	86%
Programma 5 Beheer en onderhoud	25.450.308	2.391.542	12.528.650	12.921.658	49%
Programma 6 Burger, Bestuur en Veiligheid	1.170.000	-	765.000	405.000	65%
Programma 7 Algemene Dekkingsmiddelen	1.943.351	487.371	1.125.822	817.529	58%
TOTAAL	42.305.442	3.591.956	23.578.921	18.726.521	56%

Fig. 2: prognose per programma

De grootste posten die achterblijven in de prognose zijn:

- het rioolprogramma met een verwachte onderbesteding van € 7,1 miljoen.
De complexiteit van voorbereiding van bovengrondse infrastructuur (voorbereiding, participatie, inspraak) maakt dat rioolwerken die veelal zijn gekoppeld aan bovengrondse maatregelen later starten. De grootste investering, rioolgemaal Parklaan, wordt dit jaar opgestart, waarna realisatie in 2016 volgt.
- het SHO-programma met een verwachte onderbesteding van € 4,1 miljoen.
De voorbereiding van bouwontwikkelingen heeft langer geduurd dan gepland. Hierdoor heeft het college vlak voor de zomer van 2015 pas kunnen besluiten kredieten voor onder andere vervangende nieuwbouw te verstrekken. Besloten is een krediet te verstrekken voor de uitbreiding van de Bos en Vaartschool. Dit project kon eindelijk aanvangen nadat de procedure bij de Raad van State was afgerond. De vervangende nieuwbouw van De Schakel liep vertraging op omdat bouwkosten het normbedrag overschreden. Hierdoor heeft het verantwoordelijke schoolbestuur de plannen moeten wijzigen.
- vervanging walmuren met een verwachte onderbesteding van € 2,9 miljoen.
De walmuur Leidsevaart is gekoppeld aan groot onderhoud aan de Westergracht. Bezwaar tegen de kapvergunning en het onderzoek naar een mogelijke bom uit de tweede wereldoorlog leiden in dit project tot vertraging, waardoor de investering niet in 2015 zal plaatsvinden. Er zal nog worden gekeken of het mogelijk is om de walmuur en de rijbaan zonder aantasting van bomen in 2015 uit te voeren. Het fietspad volgt dan later. Voor de walmuur Bakenessergracht worden uitvoeringsvarianten van de gemeente en de Vrienden van de Bakenessergracht vergeleken, waardoor de uitvoering niet in 2015 zal plaatsvinden. Voor de walmuur Nieuwegracht (fase 3) is het ontwerp na het DO gewijzigd, wat leidt tot nieuwe participatie en inspraak. De uitvoering is hierdoor verschoven naar 2016.

In de toelichtende tabel wordt verder op de verklaring hiervan ingegaan.

Legenda	
Prognose jaarschijf > 70%	
Prognose jaarschijf > 50% en < 70%	
Prognose jaarschijf < 50%	

Omschrijving	IP jaarschijf 2015	Realisatie t/m juni	Prognose 2015	Vershil	Realisatie-percentage	Kleur	Toelichting
Programma 1 Maatschappelijke participatie							
76.02	Multifunctionele sporthal Duinwijk	250.000	83.685	250.000	-	100%	Het proces is stilgelegd in afwachting van de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst.
76.02	Bijdrage Stichting Duinwijk: Multifunctionele sporthal Duinwijk	-333.610	-	-	-333.610	0%	Met het bestuur van de st. Duinwijk zijn nog gesprekken gaande. Als gevolg daarvan zal de betaling van de bijdrage aan de gemeente niet dit jaar plaatsvinden
77.01	SHO	10.189.158	322.262	6.125.598	4.063.560	60%	De voorbereiding van bouwontwikkelingen heeft langer geduurd dan gepland. Hierdoor heeft het college vlak voor de zomer van 2015 pas kunnen besluiten kredieten voor onder andere vervangende nieuwbouw te verstrekken. Besloten is een krediet te verstrekken voor de uitbreiding van de Bos en Vaartschool. Dit project kon eindelijk aanvangen nadat de procedure bij de Raad van State was afgerond. De vervangende nieuwbouw van De Schakel liep vertraging op omdat bouwkosten het normbedrag overschreden. Hierdoor heeft het verantwoordelijke schoolbestuur de plannen moeten wijzigen.
81.27	Sportaccommodaties	1.154.712	13.375	762.937	391.775	66%	De investeringen in sportaccommodaties en kunstgrasvelden worden uitgevoerd door SRO. Omdat de actualisatie van het investeringsplan in juni van het lopend jaar wordt vastgesteld kan pas na vaststelling met de uitvoering worden aangevangen. Op basis van historische gegevens is een realistische schatting gemaakt voor de realisatie van de uit te voeren werken uitgaande van een gemiddeld percentage van 65%.
81.28	Kunstgrasvelden	1.302.568	293.721	1.004.914	297.654	77%	Zie bij sportaccommodaties
Totaal Programma 1		12.562.828	713.044	8.143.449	4.419.378	65%	
Programma 4 Duurzaam stedelijke vernieuwing							
GOB.55	Waarderhaven	1.178.955	-	1.016.000	162.955	86%	
Totaal Programma 4		1.178.955	-	1.016.000	162.955	86%	
Programma 5 Beheer en onderhoud							
12.20	Parkeerautomaten Vervanging	954.372	-	-	954.372	0%	De randvoorwaarden voor de nieuwe automaten worden in 2015 als onderdeel van het programma Modernisering Parkeren met de stad besproken. Vervanging zal naar verwachting in 2016 plaatsvinden.
62.02	Brugwachterhuisjes/bediening&wachtp laatsen	335.000	230.558	335.000	-	100%	
63.09	Vernieuwing beschoeiingen en steigers	1.072.429	491.170	1.072.429	-	100%	

Omschrijving	IP jaarschijf 2015	Realisatie t/m juni	Prognose 2015	Vershil	Realisatie-percentage	Kleur	Toelichting	
63.19	Riolering	12.000.000	687.384	4.887.000	7.113.000	41%		De complexiteit van voorbereiding van bovengrondse infrastructuur (voorbereiding, participatie, inspraak) maakt dat rioolwerken die veelal zijn gekoppeld aan bovengrondse maatregelen later starten. De grootste investering, rioolgemaal Parklaan, wordt dit jaar opgestart, waarna realisatie in 2016 volgt.
64.04	Integraal Waterplan Haarlem	143.748	28.409	80.000	63.748	56%		Project Centrale watergang Waarderpolder kan pas aanbesteed worden als er duidelijkheid is over verplaatsing wielervereniging Excelsior. Inmiddels is er een overeenkomst met MSD. Als gevolg van te hoge kosten voor de verplaatsing van Excelsior wordt momenteel onderzocht of er financieel reëlere alternatieven zijn. Hierdoor vertraagt het project en dus ook de IP-uitgaven.
65.10	Speelvoorzieningen	127.000	-	-	127.000	0%		In 2015 worden vervangingen afgerond die in 2014 zijn gestart. Ook vinden de voorbereiding, participatie en inspraak plaats voor de voortzetting van het programma. Deze kosten worden vanuit de exploitatie gedekt. De investering volgt in 2016
67.40	Waarderpolder	308.659	17.250	270.000	38.659	87%		
67.70	Stationsplein	1.877.205	118.077	1.835.000	42.205	98%		
	Vervangingsinvestering culturele instellingen	831.002	112.260	693.002	138.000	83%		
GOB.43	Schoterbos	172.551	20.204	172.551	-	100%		
GOB.44	Haarlemmerhout	650.000	-	-	650.000	0%		In 2015 wordt een beeldkwaliteitplan gemaakt, contracten opgesteld en ontwerpen gemaakt. De uitvoering staat voor 2016 en 2017 gepland.
	Walmuren	3.262.612	92.507	391.711	2.870.901	12%		De walmuur Leidsevaart is gekoppeld aan groot onderhoud aan de Westergracht. Bezwaar tegen de kapvergunning en het onderzoek naar een mogelijke bom uit de tweede wereldoorlog leiden in dit project tot vertraging, waardoor de investering niet in 2015 zal plaatsvinden. Er wordt nog gekeken of het mogelijk is om toch de walmuur uit te voeren incl rijbaan en in 2016 apart het fietspad uit te voeren. Voor de walmuur Bakenessergracht worden uitvoeringsvarianten van de gemeente en de Vrienden van de Bakenessergracht vergeleken, waardoor de uitvoering niet in 2015 zal plaatsvinden. Voor de walmuur Nieuwegracht (fase 3) is het ontwerp na het DO gewijzigd, wat leidt tot nieuwe participatie en inspraak. De uitvoering is hierdoor verschoven naar 2016.
MS.98	Stadhuis: brandmeldinstallatie	250.000	39.004	250.000	-	100%		

Omschrijving	IP jaarschijf 2015	Realisatie t/m juni	Prognose 2015	Vershil	Realisatie-percentage	Kleur	Toelichting	
	Huisvesting en inrichting Hart	181.547	58.587	93.065	88.482	51%		Het beschikbare bedrag van € 90.000 voor de corridor zal niet geheel in 2015 tot uitgave komen. Dit komt doordat overleg met verschillende betrokken partijen (rijksgebouwendienst/NHA) meer tijd kost dan aanvankelijk geraamd. Begin 2016 zal het restant van € 40.000 worden besteed. De uitgaven ten laste van het inrichtingskrediet vallen circa € 48.000 lager uit dan geraamd. Dit komt met name doordat de kosten van de aircos veel voordeliger zijn uitgevallen. Er is, in onderling overleg met Hart, gekozen voor aan ander goedkoper systeem met dezelfde functionaliteit.
VG.ON	Levensduurverlengend onderhoud	1.148.892	301.592	1.148.892	-	100%		
WZ.05	Buitenrust bruggen	450.000	67.577	191.000	259.000	42%		De gunning voor het projectmanagement van de renovatie van de Buitenrustbruggen heeft meer tijd gekost dan gedacht. De gunning is inmiddels afgerond, in de tweede helft van dit jaar wordt de uitvoering voorbereid. De uitvoering start in 2016.
WZ.08	Waarderpolder: Maatregelen Oudeweg	1.299.291	126.963	1.000.000	299.291	77%		
	Aanschaf nieuwe units bovengronds begraven	57.000	-	-	57.000	0%		Deze investering is als 'nice to have' bij de Kadernota 2015 niet gehonoreerd. Om zicht te houden op deze voorgenomen investering maakt deze wel onderdeel uit van dit overzicht, conform motie 'houd de wensenlijst in het vizier' die bij de Kadernota 2015 is aangenomen.
	Fietsparkeergarage Raaks	100.000	-	80.000	20.000	80%		
	Versmallen rijbaan Amsterdamsevaart	100.000	-	-	100.000	0%		Uitvoering kan pas plaatsvinden nadat de maatregelen aan de Oudeweg zijn uitgevoerd. Uitvoering is nu gepland in 2016.
	Vervangen dieseltrekker begraafplaats	29.000	-	29.000	-	100%		
	Waarderweg verbreden	100.000	-	-	100.000	0%		De uitvoering kan pas starten na duidelijkheid over de regionale verkeersfunctie van de Waarderweg.
Totaal Programma 5		25.450.308	2.391.542	12.528.650	12.921.658	49%		
Programma 6 Burger, Bestuur en Veiligheid								
DV.06	Vervanging Klantbegeleidingssysteem	100.000	-	-	100.000	0%		Met deze vervangingsinvestering wordt de klantafhandeling in de publiekshal met nummeruitgifte in correcte banen geleid, de afspraken met de balie geregeld en mededelingen voor het publiek gepubliceerd op de monitoren in de publiekshal. De vervanging van dit systeem wordt uitgevoerd in 2016.
11.03	Kassa systeem	75.000	-	-	75.000	0%		De vervanging van dit systeem is voorlopig uitgesteld.
12.18	Vervanging parkeervergunning systeem (vignetten)	500.000	-	500.000	-	100%		De aanbesteding van dit project loopt en wordt naar verwachting in Q4 afgerond.

Omschrijving	IP jaarschijf 2015	Realisatie t/m juni	Prognose 2015	Vershil	Realisatie-percentage	Kleur	Toelichting	
DV.07	Website fase 2	150.000	-	50.000	100.000	33%	Red	Een aantal aanvullingen voor de website zal dit jaar worden uitgevoerd. De overige zaken volgen in 2016.
DV.08	KCC regiebord	100.000	-	75.000	25.000	75%	Green	Dit jaar wordt de aanbesteding gedaan en medio december staat de implementatie van fase 1 gepland. In Q1 van 2016 moet fase 2 worden afgerond en daarmee het project.
DV.09	Rooster/planningsoftware	5.000	-	5.000	-	100%	Green	De investering wordt dit jaar gedaan.
DV.10	Koppeling backofficesysteem	90.000	-	45.000	45.000	50%	Yellow	Naar verwachting kunnen dit jaar ongeveer de helft van de benodigde koppelingen worden gerealiseerd. De overige zullen in 2016 worden gedaan.
DV.11	Koppeling MijnOverheid	15.000	-	5.000	10.000	33%	Red	Dit jaar wordt de eerste fase van een koppeling met MijnOverheid gerealiseerd, die naar de berichtenbox.
DV.12	ZBB Actieve wachten	60.000	-	60.000	-	100%	Green	De GUI (Graphical User Interface) is grotendeels gereed voor website en zuilen. In het najaar wordt het functioneel gerealiseerd.
DV.13	ZBB Identificatie	75.000	-	25.000	50.000	33%	Red	In Q4 wordt de eerste update van de zuilen voor elektronische identificatie verwacht.
Totaal Programma 6		1.170.000	-	765.000	405.000	65%		
Programma 7 Algemene Dekkingsmiddelen								
21.01	Vervangingsinvesteringen ICT	630.706	9.177	9.177	621.529	1%	Red	Onder de vervangingsinvesteringen ICT vallen: telefonie, data en applicaties (en computerruimte Zijlpoort). De aanbesteding telefonie (€ 500.000) is i.v.m. de uitloop van het landelijke aanbestedingstraject van de VNG (KING) vertraagd. Deze €500k verschuiven van 2015 naar 2016. De post 'computerruimten Zijlpoort' (€ 130.000) komt te vervallen vanwege inkoopvoordelen.
25.08	Concernhuisvesting	1.055.040	482.330	1.055.040	-	100%	Green	
MS.94&MS.99	Meubilair 2e fase	211.605	-4.137	61.605	150.000	29%	Red	De extra toegekende € 150.000 is bestemd voor de invoering van het flexconcept op het Stadhuis. De uitgaven zullen grotendeels pas in 2016 plaatsvinden.
AR.01	Vervanging bedrijfsauto archeologie	46.000	-	-	46.000	0%	Red	Deze auto wordt nu niet vervangen maar m.i.v. 2016 opgenomen in een nieuw aan te besteden leasecontract. Bedoeling is dat dit budget wordt omgezet in een exploitatiebudget, zodat de lease hiervan betaald kan worden.
Totaal Programma 7		1.943.351	487.371	1.125.822	817.529	58%		
TOTAAL		42.305.442	3.591.956	23.578.921	18.726.521	56%		

4. Voortgang grote projecten

De voortgang van de grote complexe projecten binnen de gemeente Haarlem volgen we in de bestuursrapportages middels een voortganglijst. Hierin zijn circa 60 lopende projecten opgenomen.

Ontwikkelingen

Het aantrekken van de conjunctuur zorgt ervoor dat marktpartijen opnieuw om tafel komen om de eerder gemaakte afspraken rondom een aantal ruimtelijke ontwikkelingsprojecten te actualiseren. Dit kan er toe leiden dat de stagnatie, waar nu nog sprake van is, wordt opgeheven. Dit geeft voor de komende jaren zicht op uitvoering van deze projecten. Binnen het groot onderhoud hebben bezuinigingen in voorgaande jaren ervoor gezorgd dat projecten zijn doorgeschoven naar het exploitatiejaar 2015. In de afgelopen jaren hebben bezuinigingen ook geleid tot een stagnatie in de voorbereiding van werken, wat zich vertaalt naar een minder dan geplande voortgang in 2015. In het algemeen geldt bij groot onderhoudsprojecten dat er, in het kader van participatie en inspraak en het verkrijgen van draagvlak, sprake is van een langere voorbereidingstijd. Dit kan als effect hebben dat de in 2015 geplande uitvoering geheel of gedeeltelijk in het komend begrotingsjaar komt te liggen. Dit geldt ook voor de groot onderhoudsprojecten waarbij sprake is van een combinatie met de, in het Investeringsplan, geplande vervanging van het riool. Het realisatiepercentage voor de stelpost riolering 2015 blijft daarom ook achter.

Voortgang grote projecten

In de lijst (zie Bijlage 4 'Overzicht grote projecten') treft u voornamelijk de grote fysieke projecten aan. Daarnaast treft u enkele politiek gevoelige projecten uit het beheer- en onderhoudsprogramma aan. Met dit overzicht wordt inzicht geboden in de aspecten planning (tijd), geld van een project.

Tijd: groen wil zeggen dat er geen afwijking is ten opzichte van de vastgestelde planning, oranje betekent een vertraging van maximaal drie maanden, rood wijst op meer dan drie maanden vertraging. Deze kleuren worden aangegeven ten opzichte van de oorspronkelijke planning, tenzij de raad in een later stadium is geïnformeerd over een nieuwe planning. Oranje en rood worden van een toelichting voorzien.

Geld: groen geeft aan dat uitgaven en verplichtingen voor geplande werkzaamheden vallen binnen het door de raad vastgestelde krediet, oranje geeft aan dat de eindprognose valt buiten het vastgestelde krediet (een signaal om aanvullende dekking te zoeken). Rood geeft aan dat uitgaven plus verplichtingen buiten de door de raad gestelde financiële kaders vallen, dus buiten de totale raming voor het project. Oranje en rood worden van een toelichting voorzien.

Samenvatting overzicht

Het overzicht laat alleen voor de projecten Bakenessergracht, Leidsevaart / Westergracht en Turfmarkt / Spaarne rode verkeerslichten voor tijd of geld zien. Van de 60 projecten hebben er 40 een groene kleur voor zowel "tijd" als "geld". De overige projecten hebben op één of beide onderdelen een gele kleur gekregen. In het overzicht is voor deze afwijking een toelichting opgenomen.

Een beknopte weergave:

- Bij de Bakenessergracht leidt het onderzoek naar verschillende uitvoeringsvarianten tot vertraging en hogere kosten.
- Bij de Leidsevaart / Westergracht leiden mogelijke bezwaren tegen de kap van bomen en het doen van onderzoek naar mogelijke explosieven in de bodem tot vertraging en hogere kosten.
- Bezwaren vanuit de buurt hebben geleid tot een wijziging in het project Turfmarkt / Spaarne, met een kostenoverschrijding en een beperkte vertraging tot gevolg. Alle werkzaamheden zijn inmiddels gereed en het project wordt 3^e kwartaal 2015 afgerond.
- Bij een aantal projecten heeft de voorbereiding gewacht op besluitvorming over 'werk met werk maken' bij de Kadernota 2015. Daarnaast heeft het onderzoeken en met belanghebbenden bespreken van meerdere varianten gezorgd voor een langere

voorbereidingsperiode. Het gaat hierbij om de volgende projecten; Amerikaweg, Bernadottelaan, Forelstraat e.o. en Frankrijklaan.

- Vanwege een wijziging in de stedenbouwkundige kaders is de uitvoering van de laatste fases van Europawijk-zuid met enkele maanden vertraagd.
- Bij de Waarderpolder Waarderveld is de kostenraming voor bouwrijp maken geactualiseerd en door o.a. het verplaatsten van structurele kosten naar de reguliere begroting is het verwachte resultaat positiever geworden.
- De Minckelersweg e.o. liet, bij een herziene kostenraming, juist een daling in het verwachte resultaat zien.
- Bij de Rozenprielstraat e.o. is de uitvoering uitgesteld om het werk gecombineerd met andere werken op de markt te zetten en daardoor schaalvoordeel te behalen.

In de bijlage 'Overzicht grote projecten' wordt de toelichting op alle projecten weergegeven.

5. Risico's

Rechtmatigheid Sociaal Domein

Met ingang van 1 januari 2015 is door de nieuwe taken in het Sociaal Domein een groot aantal processen onderdeel van de gemeentelijke bedrijfsvoering geworden. Processen van grote financiële betekenis, met nieuwe risico's en een behoorlijke complexiteit. De uitvoering ervan ligt namelijk voor een heel groot deel bij een veelheid aan contractpartners. In de verantwoordingsstructuur leidt dit tot nieuwe vraagstukken over rechtmatigheid. Een vraagstuk dat landelijk speelt en waarover rijk, gemeenten, zorgaanbieders en accountants in gesprek zijn. Het is onvermijdelijk dat zo'n grote transitie risico's met zich meebrengt. Risico's die een weerslag kunnen krijgen in onze Jaarrekening 2015 over rechtmatigheid en de bevindingen van de accountant.

Risico: elektronische gegevensuitwisseling

De gemeente is er, net als alle andere Nederlandse gemeenten, vanuit gegaan dat de elektronische gegevensuitwisseling tussen aanbieder en gemeenten (I-Wmo) begin 2015 zou functioneren. Via I-Wmo wordt de gegevensuitwisseling tussen gemeenten en aanbieders gefaciliteerd. Gemeenten kunnen informatie over afgegeven beschikkingen en eventuele aanpassingen daarin aan de aanbieders doorgeven. Aanbieders kunnen informatie over de geleverde zorg en facturatie aan de gemeenten beschikbaar stellen. Omdat I-Wmo nog niet beschikbaar is, komt deze uitwisseling van informatie moeizaam en onvolledig tot stand. Dit leidt tot onzekerheidsmarges in de prognose van de uitgaven. Daarnaast is het vanwege het ontbreken van een adequate informatie-uitwisseling, nog niet mogelijk de getrouwheid en rechtmatigheid van de betalingen aan de aanbieders vast te stellen. De meeste aanbieders leveren papieren facturen op basis waarvan voorschotten worden verstrekt. Als gevolg daarvan staat een groot (nog te controleren) bedrag op een tussenrekening. Deze betalingen kunnen nog niet aan een cliënt gekoppeld worden en brengen daardoor een rechtmatigheidsrisico met zich mee.

Risico: rechtmatigheid Jeugd

Ten aanzien van jeugd bestaat er onzekerheid over de getrouwheid en rechtmatigheid van uitgaven per jaareinde als gevolg van het ontbreken van (gecontroleerde) specifieke verantwoordingen van zorgaanbieders. Tot op heden is het geautomatiseerde gegevensknooppunt (GGK) nog niet (volledig) beschikbaar en in gebruik genomen. De verwachting is dat dit rond 1 januari 2016 wel kan. Hierdoor is in de loop van 2015 de koppeling op cliëntniveau en controle op de factuurgegevens niet mogelijk. Om dezelfde reden zijn de (deel)processen Jeugd op dit moment nog niet beschreven, wat de interne controle bemoeilijkt.

Daarbij komt dat de gemeente niet beschikt over alle indicatiegegevens van de cliënten die in 2015 ondersteuning en zorg ontvangen. Daarmee is de alternatieve methode voor rechtmatigheidscontrole die voor de Wmo ontwikkeld wordt niet mogelijk bij jeugd. Dat brengt een rechtmatigheidsrisico met zich mee.

Verantwoordings- en controleprotocol Jeugd

Er is een regionaal verantwoordings- en controleprotocol Jeugd opgesteld. Doel is dat alle regiogemeenten dit protocol vaststellen zodat de aanbieders op een identieke wijze verantwoording per gemeente kunnen afleggen en alle accountants van de gemeenten de verantwoording op een identieke wijze in de controle van de gemeentelijke jaarrekeningen beoordelen. Dit schept duidelijkheid en beperkt de administratieve lasten.

Wij voorzien wel dat er een kans is dat:

- er aanbieders zijn die niet tijdig (uiterlijk 1 maart 2016) een oordeel van de accountant kunnen overleggen en,
- er aanbieders zijn die geen goedkeurend oordeel kunnen overleggen, dan wel een goedkeurend oordeel met beperking.

6. Bezuinigingen

Bezuinigingen 2015 worden gerealiseerd

Voor 2015 is een omvangrijk bedrag aan bezuinigingen ingepland. Vanuit de vorige raadsperiode gaat het om een bedrag van ruim € 37 miljoen aan ombuigingen. Voor deze raadsperiode komt er vanuit de maatregelen in het kader van de takenreductie 2015-2019 nog een bedrag bij van afgerond € 9,4 miljoen per 2015 (totaalbedrag fluctueert in latere jaren tussen de afgerond € 10 en € 11 miljoen). Verder is bij de Kadernota 2015 besloten tot aanvullende bezuinigingen. In 2015 betreft dit € 1,4 miljoen.

Hoofddlijn is dat alle voor 2015 ingerekende bezuinigingsmaatregelen uit deze raadsperiode op koers liggen en naar de huidige stand van zaken worden gerealiseerd. Volledigheidshalve wordt hier wel aangegeven dat de bezuinigingen die met parkeren te maken hebben bijstelling noodzakelijk is. Deze bezuinigingen zijn vanaf 2016 ingerekend. Ook wordt de efficiencytaakstelling van Vastgoed later gerealiseerd (zie programma 7).

Stand van zaken bezuinigingen parkeren

Naar aanleiding van de bespreking in de commissie Beheer voor het zomerreces 2015 is er een aangepast plan van aanpak voor moderniseren (fiscaliseren en digitaliseren) van parkeren gemaakt. Dit heeft directe gevolgen voor de realisatie van de taakstelling. In 2016 wordt er op basis van de huidige inschattingen niet € 500.000 maar € 250.000 bezuinigd. Dit is afhankelijk van het moment waarop de nieuwe maatregelen geïmplementeerd zijn. De planning is erop afgestemd dat medio 2016 definitieve besluitvorming plaatsvindt over de invulling van de bezuiniging voor na 2016. Uitgangspunt is derhalve dat vanaf 2017 de bezuiniging € 1.000.000 wel wordt ingevuld.

Ook voor het voorstel "stopzetten beheer buurtfietsenstallingen" is bijstelling noodzakelijk. Omdat het bezuinigingen betreft die pas in 2016 ingaan, wordt in deze Bestuursrapportage 2015 volstaan met het benoemen van de bedragen (zie ook wijziging Buurtfietsenstallingen, 2.7). Verdere toelichting is terug te vinden in de Programmabegroting 2016-2020.

Bedragen x €1000

	2015	2016	2017	2018	2019
Moderniseren (fiscaliseren en digitaliseren) parkeren		250			
Stopzetten beheer buurtfietsenstallingen		65	65	137	137
Taakstelling niet te realiseren	0	315	65	137	137
Taakstelling niet te realiseren als % totale bezuinigingen deze raadsperiode (afgerond)	0%	2%	1%	1%	1%
Taakstelling te realiseren als % totale bezuinigingen deze raadsperiode (afgerond)	100%	98%	99%	99%	99%

7. Voortgang aanbevelingen accountant en rekenkamercommissie (RKC)

Het College legt bij de 2de Bestuursrapportage en bij de jaarrekening conform afspraak met de Raad verantwoording af over de voortgang en status van de aanbevelingen van de accountant (PwC) en de rekenkamercommissie. In deze paragraaf wordt ingegaan op nog openstaande opvolging van de aanbeveling van de volgende verslagen en thema's:

1. Accountantsverslag 2013 “Samen stappen gezet”
 - a. *Positionering K&C*
2. Rekenkamercommissie onderzoek 2013 “Wankel Evenwicht”
 - a. *Doorontwikkeling van de informatiewaarde van de jaarstukken door actualisatie en verfijning van doelen en indicatoren.*
 - b. *Voortvarende ontwikkeling en implementatie van een adequaat risicomangementsysteem.*
 - c. *Groei van budgetdiscipline en doorontwikkeling naar zuinigheid.*
 - d. *Scherp de invulling van de regierol aan.*
3. Accountantsverslag 2014 “Bouwstenen voor verdere professionalisering”
Geen
4. Rekenkamercommissie onderzoek 2014 “Onderweg”
 - a. *Doorontwikkeling van de informatiewaarde van de jaarstukken.*
 - b. *Bredere inzet op duurzame verbetering van de financiële positie*

Samenvatting status aanbevelingen

Uit de voortgang blijkt dat alle aanbevelingen vanuit de accountantscontrole 2013 zijn voldaan. Uit het RKC rapport over 2013 zijn 4 aanbevelingen afgewikkeld of voldaan. De lopende aanbevelingen betreffen met name de doorontwikkeling van doelen en indicatoren en risicomangement. Deze worden gedurende 2016 en verder afgewikkeld.

Over 2014 heeft de accountant geen aanbevelingen gedaan. Vanuit het onderzoek van de Rekenkamercommissie is op drie thema's aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen over regie op verbonden partijen zijn alle afgewikkeld of voldaan. Voor de doorontwikkeling van informatiewaarde is een aantal aanbevelingen afgedaan en wordt een aantal afgedaan in de begroting 2016 en/of 2017. Inzet op de verbetering van de financiële positie wordt naar verwachting eind 2015 afgewikkeld.

Per verslag en thema worden de openstaande punten behandeld. Daarbij wordt benoemd welke aanbevelingen er zijn gedaan, wat de reactie van het College daarop is geweest en wat op dit moment de voortgang of stand van zaken is. Tot slot wordt een totaaloverzicht gegeven van de aanbevelingen van de accountant en PwC over 2013 en 2014, inclusief de status van de aanbeveling.

7.1 Voortgang aanbevelingen Jaarrekening controle 2013

a. Positionering K&C

Opmerking PwC

De positionering van de afdeling Kwaliteit & Controle binnen M&S zou naar onze mening aangepast moeten worden naar een meer onafhankelijker positie.

Reactie College (CS/CC 2014/143416)

Onderzocht zal worden of de onafhankelijke positie voldoende is gewaarborgd en welke organisatorische maatregelen noodzakelijk zijn om mogelijke omissies te ondervangen.

Voortgang

Directie heeft op 10 december 2014 ingestemd met verschuiving in de organisatie van de financial audit taak van MenS naar Concernstaf. In juni 2015 is dit geëffectueerd.

7.2 Aanbeveling Rekenkamercommissie bij de Jaarrekening 2013

a. Doorontwikkeling van de informatiewaarde van de jaarstukken door actualisatie en verfijning van doelen en indicatoren.

Aanbeveling RKC

De RKC pleit voor blijvende inspanning van het college om in samenwerking met de gemeenteraad de kwaliteit van de jaarstukken te verbeteren. Ontwikkel voor de nieuwe collegeperiode effectindicatoren die beter aansluiten bij de doelstellingen en goed aansluiten bij de nieuwe taken in het sociaal domein. De kwaliteit van de verantwoordingsinformatie in de jaarstukken is afhankelijk van de kwaliteit van de begroting. Hierin moet de relatie tussen beoogde doelen, prestaties en kosten inzichtelijk zijn. In dit verband beveelt de RKC aan de opzet en de indicatoren in de begroting 2015 grondig te beschouwen.

Reactie College (CS/CC 2014/195201)

Doorontwikkeling van de jaarstukken blijft een belangrijk aandachtspunt voor het college. Onder andere om de drie decentralisaties een passende structuur te bieden is het college begonnen om de Programmabegroting 2015 een nieuwe indeling te geven. Met name de indeling van de programma's wordt geheel vernieuwd. Samen met de werkgroep informatiewaarde is nagedacht over een logische indeling en clustering van de programma's. Deze indeling wordt in de Kadernota 2014 aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Met het overgaan naar een nieuwe structuur worden tevens doelen, prestaties en indicatoren onder de loep genomen.

Voortgang

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2015-2019 zijn doelen, prestaties en indicatoren opnieuw onder de loep genomen en aangescherpt. Daarmee is uitvoering gegeven aan de aanbeveling van de RKC, maar beschouwen wij deze niet als afgedaan. Immers, in een maatschappij waar de ontwikkelingen snel gaan, is het actueel houden van beleidsvoornemens en het meten daarvan een continu proces. In het werkplan van de werkgroep informatiewaarde – die eind 2014 weer aan de slag is gegaan - zijn daarom de volgende prestaties opgenomen:

- Inventarisatie of voldoende de relatie met de matrix met maatschappelijke effecten en doelen sociaal domein duidelijk is (motie 9).
- Brainstorm over suggesties om doelen, prestaties en indicatoren meer SMART te maken. (motie 48)
- Hoe is er een beter onderscheid te maken tussen gewijzigd en nieuwe beleid in de begroting? (motie 48)
- Inventarisatie welke indicatoren in de begroting anders/beter/niet moeten.

Aan deze punten wordt verder uitvoering gegeven bij het opstellen van de Programmabegroting 2016-2020.

De afgelopen maanden zijn de prestaties uit het werkplan van de werkgroep informatiewaarde – waar onder de hierboven genoemde punten – opgepakt. De resultaten van de meeste punten zijn of worden zichtbaar in het Jaarverslag 2014, de Kadernota 2015 en de Programmabegroting 2016-2020. Een aantal onderwerpen heeft nog wat meer tijd nodig en komen in volgende P&C-producten aan de orde.

b. Voortvarende ontwikkeling en implementatie van een adequaat risicomanagementsysteem.

Aanbeveling RKC

De financiële situatie, de decentralisaties, de bezuinigingen, de reorganisaties, vragen om met spoed op dit gebied resultaten te boeken. Ook geldt dat vanaf het begrotingsjaar 2014 de naam van de paragraaf 'weerstandsvormogen' aangepast is in 'weerstandsvormogen en risicobeheersing'. Dit moet tot uiting brengen dat het niet alleen gaan om een beschrijving van risico's en weerstandsvormogen, maar nadrukkelijk ook om risicobeheersing. De RKC vraagt zich af of het gemeentelijk risicomangement systeem hiervoor in 2014 op een voldoende niveau is ontwikkeld. De raad heeft de aanbevelingen uit het rapport van de RKC over risicomangement overgenomen, maar deze zijn inhoudelijk niet verwerkt in de deelaspecten van Haarlem Presteert Beter.

Reactie College (CS/CC 2014/195201)

De Rekenkamercommissie heeft eind vorig jaar een onderzoek afgerond naar risicomanagement in de gemeente Haarlem en heeft aanbevelingen gedaan om te komen tot een meer volwaardig risicomanagement. Het college heeft hier op 30 januari 2014 een afzonderlijke reactie op gegeven, welke besproken is in de commissie bestuur. In deze reactie is verwoord welke acties in 2014 worden opgepakt.

Voortgang

Het RKC-rapport 'Groeien naar volwaardigheid' heeft een extra impuls gegeven om het onderwerp risicomanagement nog krachtiger ter hand te nemen. In het najaar 2014 is een nota risicomanagement opgesteld en in 2015 besproken met de commissie Bestuur. Daarnaast is er in samenwerking met raadsleden een raadsmarkt risicomanagement georganiseerd om de verdere doorontwikkeling van risicobewustzijn te bespreken. Voor raadsleden is er een simulatie georganiseerd omtrent risico's in het sociaal domein en de omgang met de 'risicoregelflex'. Een doorontwikkeling van het risicomanagement binnen de gemeentelijke organisatie is een ontwikkelopgave.

Aan deze ontwikkelopgave wordt invulling gegeven door te streven naar een omslag in denken waarbij er meer proactief met risico's wordt omgegaan. In relatie tot de Nota Risicomanagement zijn er stappen ondernomen om het risicobewustzijn binnen de gemeente Haarlem te vergroten. Zo zijn er interactieve sessies ontwikkeld voor de hoofdafdelingen, dit in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NARIS).

In deze sessies worden de risico's die de gemeentelijke organisatie raken en die zijn opgenomen in de Programmabegroting 2016-2020 besproken. Omwille van het vergroten van de betrokkenheid rondom risicomanagement staat het creëren van gezamenlijke verantwoordelijkheid centraal in deze sessies.

c. Groei van budgetdiscipline en doorontwikkeling naar zuinigheid.

Aanbeveling RKC

Geef aandacht aan doelmatigheid van de organisatie. Hogere lasten worden niet persé gerechtvaardigd door hogere baten. De gemeente zal de komende jaren op een dun koord moeten balanceren om de uitgaven en inkomsten duurzaam met elkaar in evenwicht te brengen. Geef meer aandacht aan meer doen met minder budget.

Reactie College (CS/CC 2014/195201)

Het college heeft de budgetdiscipline hoog in het vaandel staan en zal hier strak op sturen. De strakke proactieve sturing moet bijdragen aan een betere budgetbeheersing door meer vooruit te kijken en tijdig mogelijke knelpunten te bespreken. In Haarlem Presteert Beter zal voor het blok de budgethouder dit als een belangrijk doel worden neergezet en meer nadruk op de budgetbeheersing worden gelegd.

Voortgang

Met ingang van 2014 speelt de eindejaarsverwachting (EJV) een grotere rol bij de periode afsluitingen. De budgethouder moet aangeven op welke onderdelen zijn realisatie naar verwachting zal afwijken van zijn begroting. Indien dit op onderdelen het geval is zal hij, zonder daarbij afbreuk te doen aan de te realiseren prestaties, moeten aangeven hoe hij eventuele nadelen denkt te kunnen opvangen. Insteek van het college is dan ook dat mogelijke tegenvallers worden opgevangen binnen de beschikbare middelen.

Bij de tussentijdse afsluitingen (hardclose) heeft de eindejaarsverwachting een belangrijkere positie gekregen. De uitkomsten van de hardclose lagen in lijn met de melding van de 2^e Bestuursrapportage. Hieruit mag de conclusie worden getrokken dat het voorspellend vermogen zichtbaar is toegenomen.

Ook in 2015 blijft de budgetdiscipline de aandacht van het college hebben. Op dit moment wordt onderzocht op welke wijze de afsluitingen meer effectief kunnen worden benut. Gekeken wordt naar een meer permanente inbedding van het voorspellend vermogen (rolling forecast) en het gericht inzetten van de financial audit op de risico gebieden om zo tijdig mogelijk te kunnen acteren op eventueel geconstateerde tekortkomingen.

d. Scherp de invulling van de regierol aan.

Aanbeveling RKC

Maak inzichtelijk hoe de gemeente de sturende en controlerende rol op partners in de stad professioneel en actief inzet voor een doelmatige realisatie van gemeentelijke doelstellingen.

Reactie College (CS/CC 2014/195201)

In de uitwerking van Kadernota subsidiesystematiek in Haarlem (2011 / 497901) werkt de gemeente aan het verbeteren van de sturing en controle op prestaties van partners. De eerste stappen in de professionalisering van het opdrachtgeverschap (regierol) zijn gezet. Voorheen diende het aanbod van partners in de stad (de prestatieplannen) vaak als uitgangspunt bij de subsidiering. In 2014 hebben we de omslag gemaakt door instellingen te vragen te offeren op door ons geformuleerde maatschappelijk doelstellingen en prestaties (zie ook uitwerking doelen en effecten sociaal domein en transitie Basisinfrastructuur 2013/368525). In samenwerking met partners ontwikkelen we prestatie- en resultaatindicatoren om betere sturing en controle mogelijk te maken. De huidige indicatoren in de begroting zijn voor een groot gedeelte niet specifiek genoeg om mee te geven aan de partners. We werken aan een vertaling daarvan in de afspraken met de partners. Daarnaast is in de Subsidieverordening vastgelegd hoe sturing en verantwoording richting de partners gedurende het jaar uitgevoerd moet worden. Op basis van tussenrapportages vinden gesprekken en eventuele bijsturing plaats.

Voortgang

Op grond van het vastgestelde beleid, zoals onder meer verwoord in de afspraken met alle gesubsidieerde partners, wordt hieraan invulling gegeven. Alle instellingen die een subsidie > € 50.000 ontvangen moeten tussentijds rapporteren over de voortgang. Op basis van deze rapportages worden gesprekken gevoerd met de instellingen.

Jaarlijks wordt, op basis van de jaarstukken van de instellingen met een subsidie > € 500.000 de risico-classificatie ingevuld, verbonden partijen vallen hier ook onder. Instellingen met een score onder de 25 punten vallen onder normaal toezicht, dan gelden de bovenstaande verantwoordingsafspraken.

Instellingen met een score die hoger is dan 25 (tot 35) komen onder verzaamd toezicht, dat in de praktijk meer en intensievere gesprekken en voortgangsrapportages met de gemeente betekent met als doel snelle verbetering van de bedrijfsvoering (organisatie en financiën) zodat de prestatieafspraken gerealiseerd kunnen worden. In de paragraaf verbonden partijen wordt hierover gerapporteerd (zie bijvoorbeeld Jaarrekening 2014, p.p. 240-241 en Begroting 2015, p.p. 191-192).

7.3 Voortgang aanbevelingen Jaarrekening controle 2014

Er zijn door de accountant geen aanbevelingen gedaan.

7.4 Aanbeveling Rekenkamercommissie bij de Jaarrekening 2014

a. Doorontwikkeling van de informatiewaarde van de jaarstukken.

Aanbeveling RKC

De RKC adviseert de raad actualisatie en verfijning van het aantal indicatoren door te voeren en daarbij alert te zijn op het bepalen van minder absolute en meer valide streefwaarden, die gebaseerd zijn op benchmarkinformatie en op de gemeentelijke ambities. De RKC adviseert ook een gemeente brede richtlijn te geven (via workshop of seminar bijvoorbeeld) zodat er meer eenduidigheid komt in het beoordelen van een prestatie. Met andere woorden: Hoe weeg je een prestatie in relatie tot het eindoordeel van een smiley? Dit kan waarschijnlijk het beste voorafgaande aan de eerstvolgende begroting in overleg met de werkgroep informatiewaarde.

Reactie College (CS/CC 2015/192750)

Eerder in onze reactie gaf het college aan dat er sprake lijkt te zijn van een discrepantie in de verwachting en waardering van de kwaliteit van de verantwoording door college, RKC en gemeenteraad. Daarom staat het college positief tegen over het advies van de RKC om een

seminar te organiseren over het gebruik van indicatoren en streefwaarden. De focus van dit seminar zouden wij graag uitbreiden tot middelen- en prestatiemeting in brede zin. Om tot een uniforme ambitie en interpretatie te komen geven wij de raad in overweging om behalve de werkgroep informatiewaarde ook leden van de RKC bij de voorbereiding te betrekken.

Het college hecht er aan om te vermelden dat daar waar de RKC van mening is dat doelen of prestaties weinig ambitieus zijn, zij hier graag met de raad over wil debatteren aan de hand van de Programmabegroting 2016-2020. Krappere budgetten, minder personeel en een lagere externe inhuur hebben er toe geleid dat we niet meer hetzelfde kunnen doen als een aantal jaar geleden. Wel doen we dingen soms anders en dit leidt zeker niet altijd tot slechtere resultaten. Maar uitgangspunt bij het formuleren van streefwaarden is primair dat onze beleidsvoornemens reëel moeten zijn, en is niet per definitie méér.

Voortgang

Voor het opstellen van de cluster- en programmateksten voor de Programmabegroting 2016-2020 is een andere procesgang gevolgd dan gebruikelijk. In plaats van successievelijk in een paar maanden de teksten te laten voorbereiden, schrijven en toetsen, zijn deze stappen eind juni/begin juli geconcentreerd in ruim een week. Het formuleren van goede indicatoren was daarbij één van de aandachtspunten. De resultaten voor de kwaliteit van de indicatoren worden besproken met de werkgroep informatiewaarde. Ook een eventuele reactie van de RKC stelt het college zeer op prijs.

Aanbeveling RKC

De RKC adviseert de raad met het college van B en W stappen te zetten naar een meer digitale, interactieve en toegankelijke verantwoording voor raadsleden en voor externe geïnteresseerden.

Reactie College (CS/CC 2015/192750)

De digitale toegankelijkheid van de begroting is een belangrijk onderwerp uit het eerder aangehaalde werkplan van de werkgroep informatiewaarde. Vooruitlopend daarop heeft het college capaciteit beschikbaar gesteld om al bij het Jaarverslag en de Jaarrekening 2013 een digitale samenvatting te maken voor raadsleden, burgers en andere geïnteresseerden. Mogelijk is deze samenvatting aan de aandacht van de RKC ontsnapt, of heeft u een andere opzet in gedachten. Wij vernemen graag uw reactie op de samenvatting, zie hiervoor de eerder in de Raadsaam opgenomen link <https://gemeentebestuur.haarlem.nl/bestuurlijke-stukken/financiele-stukken/jaarverslag>.

Naar aanleiding van het werkplan van de werkgroep informatie onderzoekt het college verder welke mogelijkheden er zijn om vanuit de begroting verschillende andere P&C- en beleidsdocumenten doorklikbaar te maken.

Voortgang

Voor de Programmabegroting 2016-2020 wordt een vergelijkbare digitale versie gemaakt als voor het Jaarverslag 2014. Het komende jaar zal deze verder worden verbeterd. Verbetersuggesties van de werkgroep informatiewaarde en de raad kunnen daarbij worden meegenomen.

Aanbeveling RKC

De RKC vraagt aandacht van de raad voor de uitwerking van de horizontale verantwoording.

Reactie College (CS/CC 2015/192750)

De horizontale verantwoordingsverplichting van het college aan de raad wordt vormgegeven doordat de raad de informatie die nodig is voor zijn sturende en controlerende rol via de begroting en de jaarrekening/jaarverslag (en parallelle verantwoordingsdocumenten) ontvangt. In de begroting 2015 is hier richting voor meegegeven. Verdere uitwerking van de horizontale verantwoording vindt plaats in 2015 doordat deze wordt geïmplementeerd in de jaarstukken over 2015. In de jaarrekening wordt voortaan een onderdeel Interbestuurlijk Toezicht opgenomen, waarin wordt verwezen naar de vindplaatsen van de verschillende informatie in

zowel de jaarrekening zelf als in de onderliggende documenten. Om het proces van de verantwoordingsinformatie in het kader van het IBT goed te laten verlopen, vindt de informatieverzameling plaats via de gebruikelijke planning en control coördinatie.

De jaarlijkse informatievoorziening van de gemeente aan de provincie in het kader van het interbestuurlijk toezicht op de door de provincie verlangde taakvelden (i.c. ruimtelijke ordening, omgevingsrecht en archiefbeheer) is met ingang van 2014 ingezet en wordt door de provincie akkoord bevonden.

Voortgang

In het jaarverslag 2015 zal hier verder invulling aan worden gegeven.

b. Bredere inzet op duurzame verbetering van de financiële positie

Aanbeveling RKC

De RKC adviseert de raad meer actief de mogelijkheden voor het besparen van geld door efficiënter werken te inventariseren en te benutten, naast de focus op bezuinigingen en het afstoten van taken.

Reactie College (CS/CC 2015/192750)

Vanaf de kant van het college wordt langs twee lijnen voortdurend gezocht naar mogelijkheden om meer efficiënt te werken. Allereerst is er een bezuinigingstaakstelling in de begroting die om invulling vraagt. Hoewel al veel efficiency maatregelen zijn genomen en er allereerst naar taakuitvoeringen wordt gekeken, blijft er aandacht voor kansen om meer kostenefficiënt te werken. In de tweede plaats ligt er in de begroting een opdracht om de omvang van de overhead terug te dringen. Een combinatie van meer efficiënt en meer effectief werken moet antwoord geven op deze taakstelling.

Voortgang

Bij de begroting 2016 zal nader ingegaan worden op de opdracht om de omvang van de overhead terug te dringen.

7.5 Statusoverzicht aanbeveling accountant en RKC

Nr.	Aanbeveling	Oorsprong	Status
1	Volledigheid huuropbrengst Vastgoed	Accountantsverslag 2013	Voldaan\afgewikkeld Jaarrekening 2014
2	Monitoring voorziening boven-formatieven	Accountantsverslag 2013	Voldaan\afgewikkeld Jaarrekening 2014
3	Positionering K&C	Accountantsverslag 2013	Voldaan\geformaliseerd juni 2015
4	Beheer grondexploitatie	Accountantsverslag 2013	Voldaan\afgewikkeld Jaarrekening 2014
5	Financiële positie gemeente Haarlem	Accountantsverslag 2013	Voldaan\Afgewikkeld Kadernota 2015
6	Doorontwikkeling van de informatiewaarde van de jaarstukken door actualisatie en verfijning van doelen en indicatoren.	Rapport RKC 2013	Lopend\begroting 2016
7	Voortvarende ontwikkeling en implementatie van een adequaat risicomangementsysteem.	Rapport RKC 2013	Lopend\2de kwartaal 2016
8	Groei van budgetdiscipline en doorontwikkeling naar zuinigheid.	Rapport RKC 2013	Lopend\eiend 2015
9	Scherp de invulling van de regierol aan.	Rapport RKC 2013	Voldaan\medio 2015
10	Maak jaarlijks een aparte verantwoordingsnota over het toezicht op verbonden partijen.	Rapport RKC 2013	Niet overgenomen\ Afgewikkeld
11	Leg vastgoedbeheer meerjarig vast	Rapport RKC 2013	Meerjaren onderhouds-programma\Afgewikkeld
12	Versterk de inzichtelijkheid over Haarlem presteert beter.	Rapport RKC 2013	Niet overgenomen\ Afgewikkeld

13	Geen	Accountantsverslag 2014	Geen aanbevelingen\ Afgewikkeld
14	Doorontwikkeling van de informatiewaarde van de jaarstukken. a. Verfijning indicatoren en workshop b. Stand van zaken aanbeveling c. apart rapporteren over de invloed van amendementen, moties en toezeggingen in de Jaarverantwoording. d. een meer digitale, interactieve en toegankelijke verantwoording e. aandacht van de raad voor de uitwerking van de horizontale verantwoording	Rapport RKC 2014	Lopend\2 ^{de} kwartaal 2016 Lopend\ eind 2015 Opgenomen in 2 ^{de} bestuursrapportage\Afgewikkeld Niet overgenomen\ Afgewikkeld Lopend\2de kwartaal 2016 Lopend\2de kwartaal 2016
15	Bredere inzet op duurzame verbetering van de financiële positie a. actief de mogelijkheden voor het besparen van geld door efficiënter werken te inventariseren en te benutten b. risicobedrag Sociaal Domein € 3,5 miljoen af te zonderen voor risicodekking	Rapport RKC 2014	Lopend Lopend\Eind 2015 Niet overgenomen\ Afgewikkeld
16	Versterking van de aansturing en democratische controle op verbonden partijen en andere externe partners. a. aparte verantwoordingsnota over het toezicht op verbonden partijen b. de democratische controle op overige samenwerkingspartners voor de raad inzichtelijk te maken c. geef inzicht hoe de gemeente de sturende en controlerende rol op partners inzet	Rapport RKC 2014	Afgewikkeld Niet overgenomen\ Afgewikkeld Antwoordbrief college (kenmerk 2015/26030)\Afgewikkeld Inzicht gegeven\Afgewikkeld

8. Besluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De 2^e Bestuursrapportage 2015 vast te stellen en financieel-technisch te verwerken volgens de begrotingswijziging 2015 in paragraaf 2.11 op basis van:
 - a. de voorgestelde wijzigingen in baten en lasten van de exploitatie (paragraaf 2.11);
 - b. de voorgestelde dotaties en onttrekkingen van reserves (paragraaf 2.10);
 - c. de voorgestelde budgetoverhevelingen (paragraaf 2.9).

2. Akkoord te gaan met het opheffen van de reserve Archeologie.

Gedaan in de vergadering van 1 oktober 2015.

De griffier

De voorzitter

Bijlage 1: Overzicht aanbevelingen openstaande moties, amendementen en toezeggingen

Alle aangenomen moties (incl. Moties Vreemd) en alle toezeggingen in commissievergaderingen en raadsvergaderingen worden als 'bestuurlijke agendazaak' (BAZ) geregistreerd in het systeem Verseon. Ook termijnagendapunten, schriftelijke raadvragen (artikel 38 RvO) en initiatiefvoorstellen worden geregistreerd. Per bestuurlijke agendazaak worden een aantal kenmerken opgenomen: onderwerp, ontstaansdatum, het betreffende programma, de verantwoordelijke portefeuillehouder, de verantwoordelijke afdeling, etcetera.

De afdoening van een agendazaak wordt inhoudelijk in de commissie of raad behandeld. Ook dit wordt in Verseon vastgelegd. Regelmatig wordt in de commissievergadering een overzicht van alle openstaande bestuurlijke agendazaken geagendeerd.

In de tweede Bestuursrapportage wordt zoals gebruikelijk een overzicht van de voortgang van het proces weergegeven.

Voortgang van het proces

Op basis van de informatie uit Verseon is onderstaand overzicht opgesteld. Per raadscommissie is aangegeven:

1. Het aantal openstaande actiepunten, verdeeld naar soort (schriftelijke vragen, motie, raadsjaaragenda, etcetera).
2. Het aantal openstaande actiepunten, verdeeld naar ontstaansdatum. Dit is opgedeeld naar bestuursperiodes: de vorige bestuursperiode (1), sinds start huidige bestuursperiode tot 1 september 2014 (2) en van 1 september 2014 tot heden (3).
3. Het aantal actiepunten dat in de periode van januari 2014 tot heden is afgedaan.
4. Het aantal actiepunten, waarbij de afdoening in behandeling is bij de commissie of raad.
5. Het totaal aantal actiepunten over de huidige bestuursperiode.

	Bestuur	Beheer	Ontwikkeling	Samenleving	Totaal
1. Openstaande punten (per soort)	65	63	104	65	297
<i>Schriftelijke vragen</i>	2	2	-	2	6
<i>Motie</i>	13	11	16	21	61
<i>Raadsjaaragenda</i>	27	38	70	14	149
<i>Toezeggingen</i>	22	10	16	22	70
<i>Initiatiefvoorstellen</i>	-	-	-	5	5
<i>Rekenkamercommissie</i>	1	2	2	1	6
2. Openstaande punten (naar ontstaansdatum)					
<i>tot 20 maart 2014 (1)</i>	0	1	-	3	4
<i>maart 2014 - sept 2014 (2)</i>	1	-	-	9	10
<i>sept 2014 - sept 2015 (3)</i>	64	62	104	53	283
3. Totaal aantal afgedane actiepunten	49	46	73	88	256
4. Actiepunten met afdoening in behandeling	25	22	17	22	86
5. Totaal	139	131	194	175	639

Stand per 18 augustus 2015

Bijlage 2: Lijst van aan- en verkopen onroerend goed gemeente

Voor aan- en verkopen boven de € 100.000 bent u eerder geïnformeerd via de lichte / zware voorhangprocedure welke inhoudt dat de commissie / raad vooraf heeft ingestemd met de aan- of verkoop. Over aan- en verkopen onder de € 100.000 legt het college achteraf middels deze bijlage bij de bestuursrapportage verantwoording af. In 2015 zijn de volgende aan- en verkopen onder de €100.000 gedaan van strategisch en niet-strategisch bezit.

Verkopen Locatie/Pand	Strategisch bezit totaal netto	Niet strategisch bezit totaal netto
Grond achter Kleine Houtweg 10		€ 2.000
Grond achter Kleine Houtweg 8		€ 1.000
Afkoop Erfpacht Lange Wijngaardstraat 2		€ 9.000
Afkoop Erfpacht Mr. Conrelisstraat 64 zw		€ 13.000
Afkoop Erfpacht Gasthuislaan 99		€ 12.000
Afkoop Erfpacht Byzantiumstraat 30 rd		€ 6.000
Afkoop Erfpacht Karel van Manderstraat 32		€ 11.000
Totaal		€ 54.000

Stand per 17 augustus 2015

Bijlage 3: Begroting en realisatie tot ultimo augustus 2015

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de lasten, baten en saldo per beleidsveld.

De linke kolom toont de bijgestelde begroting 2015 na besluit kadernota 2015. De rechterkolom toont de werkelijke uitgaven en inkomsten tot ultimo augustus 2015.

(Bedragen x € 1.000)

Programma en beleidsveld		Begroting 2015			Realisatie 2015 ultimo augustus		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Maatschappelijke participatie						
11	Onderwijs en sport	42.447	-9.147	33.299	38.538	-2.901	35.637
12	Bevorderen zelfredzaamheid	24.903	-2.338	22.565	23.427	-154	23.273
13	Advies en ondersteuning	4.951		4.951	4.832	-62	4.770
		72.300	-11.485	60.815	66.797	-3.117	63.680
2	Ondersteuning en Zorg						
21	Maatwerkvoorzieningen	67.888	-9.231	58.657	30.424	-4.181	26.243
22	Opvang en beschermd wonen	49.914	-1.766	48.149	18.008		18.008
23	Jeugdbesch&jeugdreclassering	3.320		3.320	2.297		2.297
		121.122	-10.997	110.125	50.730	-4.181	46.548
3	Werk en Inkomen						
31	Werk	24.648	-2.146	22.502	25.032	-228	24.804
32	Inkomen	60.842	-54.161	6.681	38.842	-31.835	7.007
33	Minima	13.140	-868	12.272	10.723	-587	10.135
		98.631	-57.175	41.455	74.597	-32.651	41.946
4	Duurz. Stedelijke Vernieuwing						
41	Duurzame sted. ontwikkeling	10.283	-3.023	7.260	4.887	-801	4.086
42	Economie, toerisme en cultuur	27.677	-695	26.982	27.154	-233	26.921
43	Grondexploitatie	10.409	-9.370	1.039	4.207	-3.456	750
		48.369	-13.088	35.281	36.248	-4.490	31.758
5	Beheer en Onderhoud						
51	Openbare ruimte en mobiliteit	78.860	-38.154	40.706	64.716	-35.247	29.468
52	Parkeren	12.948	-18.644	-5.696	12.288	-12.733	-445
53	Overige beheertaken	39.968	-31.027	8.940	37.351	-25.202	12.149
		131.776	-87.826	43.951	114.355	-73.183	41.172
6	Burger, Bestuur en Veiligheid						
61	Dienstverlening	12.048	-3.452	8.596	11.350	-2.774	8.576
62	Gemeentelijk bestuur	7.652	15	7.668	5.491	-1.273	4.218
63	Openbare orde en veiligheid	31.161	-4.481	26.680	30.089	-2.038	28.051
		50.861	-7.917	42.944	46.930	-6.085	40.845
7	Algemene Dekkingsmiddelen						
71	Lokale belastingen & heffingen	4.471	-45.565	-41.093	4.014	-45.007	-40.993
72	Algemene dekkingsmiddelen	8.808	-301.902	-293.094	2.180	-190.392	-188.212
		13.280	-347.467	-334.188	6.194	-235.399	-229.205
Algemene Dekkingsmiddelen		536.339	-535.955	384	395.851	-359.107	36.744

Bijlage 4: Overzicht grote projecten

In deze lijst treft u voornamelijk de grote fysieke projecten aan. Daarnaast treft u enkele politiek gevoelige projecten uit het beheer- en onderhoudsprogramma aan. Met dit overzicht wordt inzicht geboden in de aspecten planning (tijd), geld van een project. De projecten zijn op volgorde van stadsdeel weergegeven.

Legenda

De kleuren worden aangegeven ten opzichte van de oorspronkelijke planning, tenzij de raad in een later stadium is geïnformeerd over een nieuwe planning. Oranje en rood worden van een toelichting voorzien.

Tijd		Er is geen afwijking ten opzichte van de vastgestelde planning.
		Er is een vertraging van maximaal drie maanden.
		Er is meer dan drie maanden vertraging.
Geld		Uitgaven en verplichtingen voor geplande werkzaamheden vallen binnen het door de raad vastgestelde krediet.
		De eindprognose valt buiten het vastgestelde krediet (een signaal om aanvullende dekking te zoeken).
		Uitgaven plus verplichtingen buiten de door de raad gestelde financiële kaders vallen, dus buiten de totale raming voor het project.

Stadsdeel	Project	MPG complex / IP nr	Eindjaar	Tijd	Geld	Toelichting
Oost	DSK	GREX/ 091	okt-16			
Oost	Oostpoort Oost (IKEA)	GREX/ 115				Momenteel vinden er verkennende gesprekken plaats om te kijken wat haalbare mogelijkheden zijn op deze locatie.
Oost	Scheepmakers kwartier fase 1	GREX/ 113	dec-15			
Oost	Slachthuisterrein	GREX/ 142	ntb			
Oost	Waarderhaven	IP GOB.55 rb 2009/93482	dec-16			
Oost	Waarderpolder, centrale watergang	IP 64.04 a rb 2007/ 18227 IWP	apr-17			
Oost	Waarderpolder Waarderveld (voorheen: Waarderpolder Noord-West)	GREX/ 007	ntb			Bij besluit 2015/27174 is het exploitatiegebied verkleind tot het Waarderveld en zijn de kosten voor de permanente monitoring van de grondwatervervuiling uit de grondexploitatie gehaald en in de reguliere begroting ondergebracht. De kostenraming voor bouwrijp maken is geactualiseerd, deze valt lager uit dan eerder geraamd. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie is daarmee positiever geworden.
Oost	Mincklersweg eo. (voorheen: Waarderpolder Zuid-West)	GREX/ 010	ntb			Bij besluit 2015/27174 is de grondexploitatie herijkt. De voormalige Spaarnelanden-locatie wordt voornamelijk niet gesaneerd, en uit de grondexploitatie gehaald. Deze locatie wordt verhuurd. De kostenramingen voor het bouwrijp maken zijn geactualiseerd, en valt lager uit. De benodigde dekking vanuit deze grondexploitatie voor de brug over de Industriehaven stond als gevolg van het verwerven van subsidies niet goed in de grondexploitatie. De wijzigingen betekenen per saldo voor deze grondexploitatie een daling van de winstverwachting.
Oost	Zomerzone zuidstrook	GREX/ 141	apr-18			
Oost	Liewegje		dec-15			
Oost	Waarderpolder riolering	IP 63.19	dec-15			
Oost	Amsterdamsevaart afwaardering	IP GOB.20 en POW	dec-17			

Stadsdeel	Project	MPG complex / IP nr	Eindjaar	Tijd	Geld	Toelichting
Oost	Oudeweg maatregelen	IP WZ.08	dec-16			
Oost	Schoterbrug noodherstel		dec-15			
Schalkwijk	Schalkstad	rb 003/2008	ntb			De kavel op het Floridaplein waar het bouwblok met de supermarkten, parkeergarage, horeca en (zorg)woningen gerealiseerd zal worden in de eerste fase van het project wordt via een tender aanbesteed. De voorbereiding van de tender duurt langer dan begin van dit jaar werd verwacht.
Schalkwijk	023-Haarlem, de Entree	GREX/ 037	jul-26			Het Masterplan is vastgesteld door de raad, het bestemmingsplan wordt voorbereid en kan naar verwachting in januari 2016 worden vastgesteld. Met de provincie wordt overlegd over het verlagen van de snelheid op het aangrenzende deel van de Schipholweg.
Schalkwijk	Aziëweg	GREX/ 042	ntb			<u>Locatie 1:</u> De verkoop aan Pre Wonen is eind 2014 niet doorgegaan, aan Pre Wonen is opnieuw een optie verstrekt tot 1 september 2015. In de grondexploitatie is de verwachte opbrengst uit verkoop voorzichtigheidshalve doorgeschoven naar 2021. <u>Locatie 2:</u> De toren op kavel 1 is van St Jacob is gereed. Kavels 2 en 3 worden via een makelaar op de markt gebracht om in 2016 te verkopen. <u>Park:</u> Het parkontwerp wordt in de tweede helft van 2015 in besluitvorming gebracht. De uitvoering zal gefaseerd plaatsvinden in samenhang met de nieuwbouw.
Schalkwijk	Europawijk Zuid	GREX/ 036	jul-16			Door de raad zijn nieuwe stedenbouwkundige randvoorwaarden vastgesteld. Pre Wonen heeft een architect aangetrokken en werkt het bouwplan nu uit. De DO's van de resterende delen van de openbare ruimte; fasen 5 en 5a zijn voorgelegd ter vaststelling en kunnen vanaf 2015, na vaststelling in uitvoering worden gebracht. Blok 6 in door Ymere teruggegeven aan de gemeente die dit kavel opnieuw in de verkoop zal brengen.
Schalkwijk	Meerwijk-Centrum	GREX/ 043	ntb			De stedenbouwkundige en financiële uitgangspunten zijn besproken met de cie Ontwikkeling. De planning is de nieuwbouw uit te voeren medio 2016
Schalkwijk	Amerikaweg	GOV	dec-15			De voorbereiding, en daarmee de uitvoering, is vertraagd vanwege het wachten op besluitvorming over het in onderhoudswerken meenemen van beleidswensen. Daarnaast geeft onzekerheid over het wel of niet moeten verleggen van kabels en leidingen vertraging.
Schalkwijk	Bernadottelaan	GOV	dec-15			De voorbereiding, en daarmee de uitvoering, is vertraagd vanwege het wachten op besluitvorming over het in onderhoudswerken meenemen van beleidswensen. Daarnaast geeft verder overleg over het ontwerp met belangengroepen mogelijke vertraging.
Schalkwijk	Europaweg	GOV	dec-17			
Schalkwijk	Forelstraat e.o.	IP 63.19 en GOV	dec-15			De voorbereiding, en daarmee de uitvoering, is vertraagd vanwege het wachten op besluitvorming over het in onderhoudswerken meenemen van beleidswensen.
Schalkwijk	Frankrijklaan	IP 63.19 en GOV	dec-15			De voorbereiding, en daarmee de uitvoering, is vertraagd vanwege het wachten op besluitvorming over het in onderhoudswerken meenemen van beleidswensen.

Stadsdeel	Project	MPG complex / IP nr	Eindjaar	Tijd	Geld	Toelichting
Centrum	Nieuwe Gracht fase 2	IP 63.03, IP 63.19, GOV	dec-14			Dit proces is gereed.
Centrum	Baknessergracht	OVN, GOV, IP GOB.47, IP 63.19	jul-16			Naar aanleiding van een aangenomen raadsnotie wordt een vergelijkend onderzoek uitgevoerd naar de kademuurvarianten van de Vrienden van de Bakenes en van de gemeente. De resultaten worden medio 2015 verwacht. De kosten (circa € 30.000,-) komen ten laste van het project. Op basis van het onderzoek wordt een bestuurlijke keuze voorgelegd en de raad verzocht om een uitvoeringskrediet. Daarna kan de uitvoering worden voorbereid. Naar verwachting kan de uitvoering medio 2016 starten.
Centrum	Turfmarkt en Spaarne	GOV, 62.09, 63.19, OVN, BDUsubs	jul-15			Na bezwaren uit de buurt is eind 2014 besloten tot herziening van de langzaam verkeer overstek bij de St. Antoniestraat. Realisatie hiervan heeft geleid tot een tegenvaller van € 50.000,- vanwege de noodzaak de verkeersregelinstate aan te passen. Het maken van een nieuw verkeersbesluit heeft hierop moeten wachten. Alle werkzaamheden zijn inmiddels gereed en het project wordt 3e kwartaal 2015 afgerond.
Centrum	Stationsplein en omgeving	rb 023/2008	apr-16			
Centrum	Friese Varkenmarkt en Hooimarkt	GOV	dec-17			Gepland was om in 2015 het voorontwerp (VO) met participatie af te ronden. Bij de Kadernota 2015 is aanvullende budget vrijgegeven voor het meenemen van beleidskaders, waardoor het ontwerpproces wat langer heeft geduurd. Vaststellen DO en vrijgeven krediet staan gepland voor het 1e kwartaal 2016, en de realisatie vanaf medio 2016.
Centrum	Kenaupark riolering	IP 63.19	dec-17			
Centrum	Kinderhuisvest	IP 63.19 en GOV	dec-17			
Centrum	Parklaan	IP 63.19 en GOV	dec-17			Het uitvoeringskrediet voor het rioolgemaal en het voorbereidingskrediet voor de gymzaal zijn vrijgegeven. Aanbesteding van realisatie van het rioolgemaal en de ontwerpfasen van de gymzaal zijn opgestart. De einddatum verschuift naar eind 2017.
Centrum	Nieuwe Gracht fase 3	IP WZ.04	dec-16			Gepland was om de uitvoering in 2015 af te ronden. Dit zal niet lukken vanwege wijziging van het vastgestelde definitief ontwerp (DO). Participatie en inspraak worden opnieuw doorlopen voor de DO-wijziging, wat resulteert in 10 maanden vertraging. Uitvoering start 1e kwartaal 2016 en wordt eind 2016 afgerond.
Zuid-West	Buitenrustbruggen	IP WZ.05	dec-16			
Zuid-West	Remise Connexion terrein	anterieure ovk	dec-11			
Zuid-West	Julianastraat riolering	IP 63.19 en GOV	dec-17			
Zuid-West	Noorder Emmakade en Tuinlaantje, oevers	twee IP posten en GOO	dec-17			
Zuid-West	Rozenprieelstraat e.o.	IP 63.19	dec-16			Een deel van het werk zou dit jaar in de uitvoering gaan. De uitvoering is uitgesteld om schaalvoordeel te kunnen behalen. Het werk zal geclusterd met andere werken in de markt worden gezet. De verwachting is dat de voorbereiding wel afgerond wordt.
Zuid-West	Van Eedenstraat	GOV	dec-15			

Stadsdeel	Project	MPG complex / IP nr	Eindjaar	Tijd	Geld	Toelichting
Zuid-West	Westerhoutstraat e.o.	IP 63.19 en GOV	dec-16			
Zuid-West	Leidsevaart/Westergracht	IP GOB.46 en POW	dec-15			Vanwege de onzekerheid omtrent de uitkomsten van de bezwaren van de bomenkap, onderzoek naar niet gesprongen explosieven en afspraken over verkeersafwikkeling rond het project is het onzeker of het project dit jaar tot uitvoering komt.
Noord	Deliterrein	GREX/ 079	ntb			
Noord	Dietsveld e.o.	IP 63.19a GOV OVN	jan-15			
Noord	Eksterlaan	IP 63.19 GOV	dec-15			Uitvoering staat qua geld en tijd gepland voor 2016. Voor het werk is een BDU subsidie toegekend. Volgens de subsidievoorwaarden moet het werk aanbesteed zijn voor 1 november 2015. Dit past waarschijnlijk niet in de planning. Met de provincie vindt overleg plaats over een latere aanbestedingsdatum.
Noord	Pim Mulier	rb 127/2007 rb 240/2008 WZ/OGV/2009/189480	dec-17			
Noord	Delftwijk programma:	GREX/ 130	tot 2020			
Noord	- Delftwijk Marsmanplein winkelcentrum	GREX/ 133	jun-14			
Noord	- Delftwijk Wijkpark	GREX/ 134	jun-14			
Noord	- Delftwijk, Delftlaan Zuid	GREX/ 136	jan-17			
Noord	- Delftwijk, A. vd Leeuwstraat	GREX/ 138	jan-17			
Noord	Land in Zicht, Schoterbrug woningen	GREX/ 160	dec-14			Rechtszaak met HJC loopt nog over de hoogte van het erfpachtcanon. Uitslag is nog onzeker.
Noord	Ripperda	GREX/ 017	jun-19			
Noord	Sonneborn	anterieure ovk	ntb			
Noord	Schoterbos	IP GOB.43	dec-17			In 2012 is de gebiedsvisie Schoterbos-Jan Gijzenkade vastgesteld. Op basis van de visie wordt dit jaar een uitwerkingsplan gemaakt voor het parkdeel. Het uitwerkingsplan is noodzakelijk om een onderhoudsplan te maken dat toekomstbestendig is.
Noord	Spaarndamseweg fase 2	IP 63.19b, GOV	dec-15			
Noord	van der Aart sportpark/ PUK	rb 046/2007 rb GOB/2013/232733	dec-15			
Noord	Badmintonpad	GREX/ 157				
Noord	Spaarndammerdijk riolering		dec-15			
Noord	Slaperdijk asfalteren	GOV	dec-16			
Noord	P.C. Boutenstraat noord	IP 63.19 en GOV	dec-15			
Noord	P.C. Boutenstraat zuid	IP 63.19 en GOV	dec-17			
Noord	Velserstraat	IP 63.19 en GOV	dec-16			
Noord	Jan Gijzenkade oost	IP 63.19 en GOV	dec-16			